

MÄÄRUS

23.10.2015 nr 11

Kohaliku tegevusgrupi toetus ja LEADER-projektitoetus

Määrus kehtestatakse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 67 lõike 2, § 69 lõigete 3 ja 9, § 70 lõike 2 ning § 82 lõike 3 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Määruse reguleerimisala

Määrusega kehtestatakse „Eesti maaelu arengukava 2014–2020“ (edaspidi *arengukava*) meetme 19 „Toetus LEADERi kohalikule arengule“ allmeetmete 19.2 „Toetus tegevuste teostamiseks kohaliku arengu strateegia raames“, 19.3 „Kohaliku tegevusgrupi koostöömeetmete ettevalmistamine ja rakendamine“ ja 19.4 „Toetus kohaliku tegevusgrupi jooksvate kulude ja elavdamismeetmete jaoks“ raames antava kohaliku tegevusgrupi toetuse ja LEADER-projektitoetuse (edaspidi *projektitoetus*) andmise ja kasutamise tingimused ning kord.

2. peatükk KOHALIKU TEGEVUSGRUPI TOETUSE TAOTLEMINE JA TAOTLUSE MENETLEMINE NING KOHALIKU ARENGU STRATEEGIA HEAKSKIITMINE

1. jagu Kohaliku tegevusgrupi toetuse saamiseks esitatavad nõuded kohalikule tegevusgrupile

§ 2. Nõuded kohalikule tegevusgrupile

(1) Kohaliku tegevusgrupi toetust võib taotleda mittetulundusühing, kelle põhikirjaline eesmärk on kohaliku elu arendamine ja kes vastab kohaliku tegevusgrupi kohta kehtestatud nõuetele (edaspidi *kohalik tegevusgrupp*).

(2) Kohalik tegevusgrupp vastab kohaliku tegevusgrupi toetuse saamiseks esitatavatele nõuetele, kui:

- 1) tähtajaliselt asutatud kohaliku tegevusgrupi puhul ei ole see tähtaeg lühem kui viis aastat arvates Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ameti (edaspidi *PRIA*) poolt viimase toetusosa väljamaksmisest;
- 2) tal ei ole riikliku maksu võlga või tema riikliku maksu võla tasumine on ajatatud ning maksuvõla tasumise ajatamise korral on maksuvõlg, mille tasumise tähtaeg on möödunud, tasutud ettenähtud summas;
- 3) ta ei ole saanud ega taotle samal ajal sama tegevuse või investeeringuobjekti kohta toetust riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või muudest välisvahenditest ega muud tagastamatut riigiabi;
- 4) ta on varem riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest saanud ja tagasimaksmisele kuulunud summa tähtajal tagasi maksnud või toetuse tagasimaksmise ajatamise korral tagasimaksed tasunud ettenähtud summas;
- 5) tema suhtes ei ole algatatud likvideerimismenetlust ega kohtuotsusega välja kuulutatud pankrotti;
- 6) ta on avalikustanud kohaliku tegevusgrupi tegevuspiirkonna (edaspidi *tegevuspiirkond*) elanikele teabe kohaliku tegevusgrupi toetuse taotluse esitamise kavatsusest neile kättesaadavas väljaandes enne taotluse esitamist.

(3) Kohaliku tegevusgrupi toetust võib taotleda kohalik tegevusgrupp, kes on koostanud strateegia, mis vastab § 6 lõigetes 2 ja 3 ning põllumajandusministri 14. oktoobri 2014. a määruse nr 85 „LEADERi kohaliku arengu strateegia ettevalmistamise toetuse saamise nõuded, toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise kord“ §-des 7 ja 8 sätestatud nõuetele.

§ 3. Nõuded tegevuspiirkonna kohta

(1) Tegevuspiirkond on kohaliku tegevusgrupi liikmeks olevate valdade, sealhulgas vallasiseste linnade ja kuni 4000 elanikuga linnade territoorium. Linna elanike arvus on lubatud põhjendatud erandid, mille aluseks on linna elanike arvu vastavus § 2 lõikes 3 nimetatud määruse § 3 lõikes 1 sätestatud nõudele sama määruse nõuete kohase strateegia ettevalmistamise ajal.

(2) Tegevuspiirkonna elanike arv peab olema vahemikus 10 000 – 150 000.

(3) Tegevuspiirkonna elanike arvus on lubatud põhjendatud erandid, mille aluseks on kohaliku tegevusgrupi saarelisus, kultuurilis-etniline eripära või tegevuspiirkonna asustustihedus suurusega alla kümne elaniku ruutkilomeetril.

(4) Tegevuspiirkonna elanike arvu kindlakstegemisel lähtutakse Statistikaameti piirkondliku statistika portaalis avaldatud vastavatest andmetest kohaliku tegevusgrupi toetuse taotluse esitamise aasta 1. jaanuari seisuga kohta.

§ 4. Nõuded kohaliku tegevusgrupi liikmesuse kohta

(1) Kohaliku tegevusgrupi liikmeteks on vähemalt kolm kohaliku omavalitsuse üksust, vähemalt üks sama kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumil tegutsev äriühing või füüsilisest isikust ettevõtja ja vähemalt üks mittetulundusühing või sihtasutus.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksus võib kuuluda üksnes ühte kohalikku tegevusgruppi.

(3) Kohaliku tegevusgrupi liikmeteks on ühiste majanduslike, kultuuriliste ja sotsiaalsete huvidega vallad ja linnad, mille territooriumid kuuluvad samasse geograafilisse piirkonda.

(4) Samale Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatori viienda taseme koodile vastavad lõikes 1 nimetatud kohaliku tegevusgrupi liikmed kuuluvad ühte huvirühma.

(5) Kohaliku tegevusgrupi põhikirjas on muu hulgas ette nähtud kohaliku tegevusgrupi avatus uute liikmete vastuvõtmisele ja liikmete nimekirja avalikkus.

(6) Kohaliku tegevusgrupi liikmeks võib olla isik, kes vastab kohaliku tegevusgrupi põhikirjas liikmele kehtestatud nõuetele.

(7) Kui kohaliku tegevusgrupi põhikirjas ei ole ette nähtud nõudeid kohaliku tegevusgrupi liikmeks vastuvõtmise kohta, võetakse kohaliku tegevusgrupi liikmeks kõik tema liikmeks vastuvõtmise avalduse esitanud isikud.

§ 5. Nõuded kohaliku tegevusgrupi otsustusprotsessi kohta

(1) Kohaliku tegevusgrupi strateegia rakendamise kavaga (edaspidi *rakenduskava*), kohaliku tegevusgrupi toetusega või projektitoetusega seotud otsuse võib vastu võtta kohaliku tegevusgrupi üldkoosolek, juhatus või põhikirjas ettenähtud muu organ, kui määruses ei ole sätestatud, et asjakohase otsuse võtab vastu kohaliku tegevusgrupi üldkoosolek.

(2) Kui lõikes 1 nimetatud otsuse võtab vastu kohaliku tegevusgrupi juhatus või muu organ, on selle liikmed esindatud nii, et kohaliku omavalitsuse üksuste esindajate ja riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse osalusega eraõiguslike juriidiliste isikute esindatus on alla 50 protsendi.

(3) Lõikes 1 nimetatud otsuse vastuvõtmisel ei ole kohaliku tegevusgrupi üldkoosolekul, juhatuses või muus organis ühegi huvirühma liikmete hääleõigus esindatud üle 49 protsendi.

(4) Kohaliku tegevusgrupi liikmeks olevatest kohaliku omavalitsuse üksustest võivad lõikes 1 nimetatud juhatuse ja muu organi tegevuses osaleda ainult § 3 lõikes 1 nimetatud tegevuspiirkonda kuuluvad kohaliku omavalitsuse üksused.

§ 6. Nõuded strateegia kohta

(1) Kohalik tegevusgrupp rakendab strateegiat, mille on heaks kiitnud Maaeluministeerium.

(2) Strateegia koostamise ja muutmise korral peab strateegia rakendamine aitama kaasa Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnustatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 487–548) artiklis 5 nimetatud maaelu arengu toetuste kohta sätestatud ühe või mitme prioriteedi (edaspidi *prioriteet*) eesmärgi saavutamisele.

(3) Strateegia ja selle muudatused võetakse vastu kohaliku tegevusgrupi üldkoosoleku otsusega.

(4) Strateegiat võib muuta, kui ilmnevad asjaolud, mille tõttu kohalik tegevusgrupp ei vasta enam §-des 3–5 sätestatud nõuetele, või kui strateegia ei vasta kohaliku tegevusgrupi vajadustele.

(5) Kui kohalikust tegevusgrupist astub välja vähemalt üks kohaliku omavalitsuse üksus, muudetakse strateegiat poole aasta jooksul arvates tema väljaastumise päevast.

(6) Strateegia muutmise korral esitab kohalik tegevusgrupp muudetud strateegia Maaeluministeeriumile, näidates ära tehtud muudatuse ja põhjendades seda, ning ära kirja kohaliku tegevusgrupi üldkoosoleku otsusest strateegia muudatuse vastuvõtmise kohta.

§ 7. Nõuded rakenduskava kohta

(1) Kohalik tegevusgrupp koostab rakenduskava ja esitab selle PRIAle iga aasta hiljemalt 1. oktoobriks. Kohaliku tegevusgrupi toetuse taotluse esitamise aastal esitatakse rakenduskava taotluse esitamise ja sellele järgneva kalendriaasta kohta koos taotlusega.

(2) Rakenduskava sisaldab selle esitamise aastale järgneval kalendriaastal kavandatud tegevuste ja § 2 lõikes 3 nimetatud määruse §-s 8 sätestatud nõuetele vastavaid strateegia meetmeid ning nende elluviimiseks kavandatud eelarvet.

(3) Rakenduskava sisaldab järgmiseid andmeid:

1) kohaliku tegevusgrupi nimi, mittetulundusühingute ja sihtasutuste registri kood, kohaliku tegevusgrupi esindaja nimi ning kohaliku tegevusgrupi toetuse taotluse viitenumber;

2) kohaliku tegevusgrupi jooksvate kulude eelarve ja taotletav kohaliku tegevusgrupi toetuse summa;

3) tegevuspiirkonna elavdamise kulude eelarve ja taotletav kohaliku tegevusgrupi toetuse summa;

4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 III jaotise I peatükis nimetatud toetuse nõuetele vastava strateegia meetme nimetus, kavandatav eelarve ja taotletav projektitoetuse summa, sealhulgas kohaliku tegevusgrupi esitatavate projektitoetuse taotluste (edaspidi *projektitaotlus*) eelarve ja projektitaotluste vastuvõtu tähtaeg;

5) strateegia meetme kirjeldus, sealhulgas strateegia meetme nimetus, selle rakendamise vajaduse lühikirjeldus ja eesmärk, toetatavad tegevused, sealhulgas investeering, mille puhul on lubatud taotleda projektitoetust mitmes etapis ja võtta investeering sihtotstarbelisse kasutusse § 42 lõike 7 punktis 1 sätestatud pikema tähtaja jooksul, kohaliku tegevusgrupi nõuded projektitoetuse taotlejale ja projektitoetuse saajale, sealhulgas koos projektitaotlusega esitatavad dokumendid, projektitoetuse maksimaalne suurus ja määr, viide sihtvaldkonnale ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 artiklis 5 nimetatud prioriteedile, mille eesmärkide saavutamisele strateegia meetme rakendamine enim kaasa aitab, viide arengukava meetmele, kui strateegia meede sellega kattub, indikaatorid ja sihttasemed, projektitaotluste hindamiskriteeriumid;

6) kohaliku tegevusgrupi liikmete arv rakenduskava esitamise kuupäeva seisuga.

(4) PRIA koostab rakenduskava vormi ja avaldab selle oma veebilehel.

§ 8. Toetatavad tegevused strateegia rakendamisel

(1) Kohaliku tegevusgrupi toetust võib taotleda kohaliku tegevusgrupi toimimiseks ja tegevuspiirkonna elavdamiseks, sealhulgas riigisisese koostööprojekti ettevalmistamiseks.

(2) Projektitoetust võib taotleda strateegia meetmete rakendamiseks, sealhulgas LEADERi koostöötegevuse arendamiseks.

§ 9. Strateegia rakendamise eelarve

(1) Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 66 lõike 4 alusel maaeluministri kehtestatud strateegia rakendamise eelarve suurus määratakse iga kohaliku tegevusgrupi kohta kogu programmiperioodiks.

(2) Strateegia rakendamise eelarve jaotus kohalike tegevusgruppide vahel määratakse järgmiselt:

- 1) esimene osa jagatakse võrdselt kohalike tegevusgruppide vahel (edaspidi *baaseelarve*);
- 2) teine osa jagatakse, võttes arvesse tegevuspiirkonna sotsiaal-majanduslikke näitajaid, nagu rahvaarv, pindala, üksikisiku tulumaksu laekumine ja kohaliku omavalitsuse üksuse paiknemine saarel;
- 3) kolmas osa määratakse sõltuvalt strateegia kvaliteedist.

(3) Strateegia rakendamise eelarve esimene osa moodustab strateegia rakendamise eelarvest 20 protsenti, mis jagatakse võrdselt kohalike tegevusgruppide vahel. Strateegia rakendamise eelarve teisest osast moodustab tegevuspiirkonna rahvaarvu osa 24 protsenti, mis jagatakse võrdeliselt kohalike tegevusgruppide tegevuspiirkondade rahvaarvuga, pindala osa 24 protsenti, mis jagatakse võrdeliselt kohalike tegevusgruppide tegevuspiirkondade pindalaga, üksikisiku tulumaksu laekumise osa kümme protsenti, mis jagatakse pöördvõrdeliselt tulumaksu laekumisega tegevuspiirkonnas, ning saarelisuse osa kaks protsenti, mis jagatakse võrdselt kohalike tegevusgruppide liikmeteks olevate saarel paiknevate kohaliku omavalitsuse üksuste vahel.

(4) Strateegia kvaliteedist sõltuv strateegia rakendamise eelarve kolmas osa, mis määratakse § 13 lõikes 1 nimetatud otsuse põhjal, on kõikide kohalike tegevusgruppide jaoks kokku 20 protsenti strateegia rakendamise eelarvest.

(5) Strateegia rakendamise eelarve kolmanda osa määramiseks jagatakse strateegia kvaliteedi eest antav eelarve osa strateegiatele antud hindepunktide summaga ja saadud tulemus korrutatakse igale strateegiale antud hindepunktide summaga.

(6) Strateegia rakendamise eelarve teise osa arvutamisel arvestatakse § 3 lõikes 1 nimetatud tegevuspiirkonda kuuluvate kohaliku omavalitsuse üksuste näitajatega.

(7) Arengukava peatükis 8.1 loetletud üle 4000 elanikuga vallasiseste linnade puhul korrutatakse strateegia rakendamise eelarve teise osa arvutamisel tulemused vähenduskoefitsiendiga 0,75.

(8) Arengukava peatükis 8.1 loetletud valdade puhul, kus rahvaarv on viimase kümne aasta jooksul kasvanud üle 20 protsendi, kus registreeritud töötus on alla Eesti keskmise ja kus palgatöötaja kuu keskmine brutotulu on Eesti keskmisest vähemalt 20 protsenti kõrgem, korrutatakse strateegia rakendamise eelarve teise osa arvutamisel tulemused vähenduskoefitsiendiga 0,5.

(9) Maaeluministril on õigus muuta kohaliku tegevusgrupi strateegia rakendamise eelarvet proportsionaalselt sellest kohalikust tegevusgrupist välja astunud kohaliku omavalitsuse üksusele ettenähtud eelarve osaga.

(10) Kui toetatava tegevuse elluviimisest saadakse tulu, makstakse kohaliku tegevusgrupi toetus välja summas, mis võrdub tegevuse abikõlblike ja mitteabikõlblike kulude summa ja saadud tulu vahega.

2. jagu

Kohaliku tegevusgrupi toetuse taotlemine ja taotluse menetlemine ning strateegia ja rakenduskava heakskiitmine

§ 10. Kohaliku tegevusgrupi toetuse taotluse esitamine ja taotluse esitamise tähtaeg

(1) Kohaliku tegevusgrupi toetuse saamiseks esitab kohalik tegevusgrupp, kes vastab §-des 2–5 sätestatud nõuetele ja kelle strateegia vastab § 2 lõikes 3 sätestatud nõuetele, kirjalikult selleks ettenähtud tähtajal PRIA-le avalduse ning selles esitatud andmeid tõendavad dokumendid (edaspidi koos *kohaliku tegevusgrupi toetuse taotlus*).

(2) PRIA teatab kohaliku tegevusgrupi toetuse taotluse esitamise tähtaja ametlikus võrguväljaandes Ametlikud Teadaanded ja oma veebilehel.

(3) Kohalik tegevusgrupp võib ettenähtud tähtajal esitada ühe kohaliku tegevusgrupi toetuse taotluse.

(4) PRIA koostab kohaliku tegevusgrupi toetuse saamiseks esitatava avalduse vormi ja avaldab selle oma veebilehel.

§ 11. Nõuded kohaliku tegevusgrupi toetuse taotluse osaks olevale avaldusele ja taotluse osaks olevatele dokumentidele

(1) Avalduses esitatakse kohaliku tegevusgrupi kohta järgmised andmed:

- 1) kohaliku tegevusgrupi nimi, mittetulundusühingute ja sihtasutuste registri kood, kohaliku tegevusgrupi esindaja nimi ja isikukood;
- 2) tähtajaliselt asutatud kohaliku tegevusgrupi puhul tema asutamise tähtaeg;
- 3) teave § 2 lõikes 2 punktis 6 nimetatud teavitamise kohta;
- 4) kohaliku tegevusgrupi veebilehe aadress;
- 5) kohaliku omavalitsuse üksuste kaupa tegevuspiirkonna elanike arv ja pindala;
- 6) kui tegevuspiirkonna elanike arv on alla 10 000 või üle 150 000, märgitakse avalduses põhjendus erisuse kohta;
- 7) taotletav kohaliku tegevusgrupi toetuse summa;
- 8) kohaliku tegevusgrupi kinnitus strateegia kvaliteedi eest määratava eelarve osa vastuvõtmise kohta.

(2) Kohalik tegevusgrupp esitab PRIA-le koos avaldusega järgmised dokumendid:

- 1) strateegia ära kiri;
- 2) ära kiri kohaliku tegevusgrupi üldkoosoleku otsusest strateegia vastuvõtmise kohta;
- 3) ära kiri teavitusest, millelt on näha kohaliku tegevusgrupi toetuse taotlemise teave, ning viide selle väljaande nimele ja ilmumise kuupäevale, milles teavitus on avaldatud;
- 4) kohaliku tegevusgrupi liikmete nimekiri kohaliku tegevusgrupi toetuse taotluse esitamisele eelneva päeva seisuga, milles on muu hulgas välja toodud, millist huvirühma liige esindab;
- 5) rakenduskava 2015. ja 2016. aasta kohta;
- 6) ära kiri kohaliku tegevusgrupi üldkoosoleku või § 5 lõigetes 2–4 sätestatud nõuete kohase juhatuse või muu organi otsusest punktis 5 nimetatud rakenduskava vastuvõtmise kohta;
- 7) punktis 6 nimetatud otsuse vastu võtnud organi liikmete nimekiri, milles on muu hulgas välja toodud, millist huvirühma liige esindab.

§ 12. Kohaliku tegevusgrupi toetuse taotluse vastuvõtmine ning taotluse ja kohaliku

tegevusgrupi nõuetele vastavuse kontrollimine

- (1) PRIA kontrollib kohaliku tegevusgrupi toetuse taotluse vastuvõtmisel nõutavate dokumentide olemasolu ja taotluse tähtaegset esitamist.
- (2) PRIA kontrollib vastuvõetud kohaliku tegevusgrupi toetuse taotluse nõuetele vastavust ja selles esitatud andmete õigsust ning kohaliku tegevusgrupi ja toetatava tegevuse vastavust Euroopa Liidu õigusaktides, Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduses, arengukavas ja määruses sätestatud nõuetele.
- (3) PRIA edastab esitatud strateegia ära kirja Maaeluministeeriumile viie tööpäeva jooksul arvates kohaliku tegevusgrupi toetuse taotluste vastuvõtu lõppemise tähtpäevast.
- (4) PRIA edastab teabe strateegia esitanud kohaliku tegevusgrupi nõuetekohasuse kohta Maaeluministeeriumile 35 tööpäeva jooksul arvates kohaliku tegevusgrupi toetuse taotluste vastuvõtu lõppemise tähtpäevast.

§ 13. Strateegia hindamine ja heakskiitmine

- (1) Maaeluministeerium hindab nõuetele vastavat strateegiat lisan esitatud hindamiskriteeriumite alusel ja teeb strateegia heakskiitmise või heaks kiitmata jätmise otsuse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 69 lõigete 7 ja 8 alusel 65 tööpäeva jooksul arvates PRIA poolt strateegia esitamisest.
- (2) Maaeluministeerium kontrollib strateegia vastavust § 2 lõikes 3 nimetatud määruse §-des 7 ja 8 sätestatud nõuetele.
- (3) Strateegiate hindamiskriteeriumite miinimumnõuetele vastavuse kohta ettepaneku saamiseks moodustab maaeluminister hindamiskomisjoni.
- (4) Hindamiskomisjon koosneb Maaeluministeeriumi, PRIA ja teise valdkonnaga seotud riigiasutuste ametnikest ning teiste asjaomaste organisatsioonide esindajatest.
- (5) Hindamiskriteeriumite miinimumnõue on, et strateegia on saanud igalt hindamiskomisjoni liikmelt vähemalt 14 hindepunkti.
- (6) Maaeluminister teeb strateegia heakskiitmise otsuse, kui strateegia vastab nõuetele ja hindamiskriteeriumite miinimumnõudele ning kohalik tegevusgrupp vastab talle esitatud nõuetele.
- (7) Maaeluminister määrab § 9 lõikes 4 nimetatud eelarve jaotuse nende kohalike tegevusgruppide vahel, kelle strateegia vastab hindamiskriteeriumite miinimumnõudele, seejuures loetakse hindamiskomisjoni liikme antud hindepunktide summaks null, kui ta on andnud strateegiale 14 hindepunkti.

§ 14. Strateegia muudatuse heakskiitmine

- (1) Maaeluministeerium kontrollib strateegia muudatuse nõuetele vastavust 30 tööpäeva jooksul arvates selle saamisest ja teeb strateegia muudatuse heakskiitmise või heaks kiitmata jätmise otsuse.

(2) Maaeluministerium edastab PRIAle ära kirja strateegia või selle muudatuse heakskiitmise või heaks kiitmata jätmise otsusest koos strateegia või selle muudatusega hiljemalt viie tööpäeva jooksul arvates otsuse tegemisest.

§ 15. Rakenduskava heakskiitmine

(1) Rakenduskava ja selle muudatus võetakse vastu kohaliku tegevusgrupi üldkoosoleku või § 5 lõigetes 2–4 sätestatud nõuete kohase juhatuse või muu organi otsusega.

(2) Rakenduskava võib muuta kaks korda aastas ja muudatused koos ära kirjaga kohaliku tegevusgrupi üldkoosoleku või § 5 lõigetes 2–4 sätestatud nõuete kohase juhatuse või muu organi otsusest rakenduskava muudatuse vastuvõtmise kohta ja nimetatud otsuse vastu võtnud organi liikmete nimekirjaga, milles on muu hulgas välja toodud, millist huvirühma liige esindab, esitatakse PRIAle hiljemalt 1. novembriks.

(3) PRIA teeb rakenduskava heakskiitmise või heaks kiitmata jätmise otsuse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 70 lõigete 4 ja 5 alusel 30 tööpäeva jooksul arvates selle saamisest.

3. peatükk

KOHALIKU TEGEVUSGRUPI TOETUS

1. jagu

Abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud, nõuded hinnapakumuse kohta ning kohaliku tegevusgrupi toetuse taotluse rahuldamine ja rahuldamata jätmine

§ 16. Abikõlblikud kulud

(1) Toetatava tegevuse või investeeringuobjekti abikõlbliku kulu moodustab tegevuse elluviimiseks või investeeringu tegemiseks vajalike kulude ja abikõlbliku tegevuse või investeeringuobjekti tähistamiseks vajalike sümbolite maksumus.

(2) Kohaliku tegevusgrupi toetuse puhul on abikõlblikud järgmised jooksvad kulud:

1) personalikulud, sealhulgas töötaja lepingujärgne tasu või töötasu, lisatasu, preemia, haigushüvitise töödandjapoolne osa, koondamise tõttu makstav hüvitis, puhkusetasu, asjakohased sõidukulu, lähetuskulu, reisikindlustus ja koolituskulu;

2) tegevuskulud, sealhulgas kulud bürootarvetele, sidekulud, infotehnoloogia, sealhulgas kontoritehnika hooldus- ja paranduskulud, kommunaalkulud, kontoriruumi rentimise kulud, teenustasu pangatoimingute eest, kulud valveteenusele, audiitoritasu, õigusabi kulud ning maamaks;

3) üldkoosoleku, volinike koosoleku, juhatuse, töörühma ja revisjonikomisjoni koosoleku korraldamise kulud;

4) kohaliku tegevusgrupi kontoriruumi ehitus- ja paranduskulud;

5) asjakohased sõidukulud kuni 0,3 eurot kilomeetri kohta, kuid mitte rohkem kui 335 eurot kalendrikuus tehtud sõitude eest ühe hüvitist saava füüsilise isiku kohta;

6) käibemaksuta maksumusega kuni 16 000 eurot maksva mootorsõiduki ostmise või liisimise kulud kohaliku tegevusgrupi kohta arengukava programmiperioodi jooksul, kusjuures ühe kohaliku tegevusgrupi kohta on abikõlblikud korraga vaid ühe mootorsõiduki ostmise või liisimise kulud, välja arvatud juhul, kui kasutusel olnud mootorsõiduk on muutunud kasutuskõlbmatuks;

- 7) kohaliku tegevusgrupi omandis oleva või kohaliku tegevusgrupi liisitud mootorsõiduki hooldus- ja remondikulud, kusjuures ühe kohaliku tegevusgrupi kohta on abikõlblikud korraga vaid ühe mootorsõiduki nimetatud kulud;
- 8) mootorsõiduki liiklus- ja kaskokindlustus;
- 9) kontoritehnika ja -mööbli ostmise, üürimise, rentimise ja liisimise kulud;
- 10) veebilehe loomise, haldamise ja arendamise kulud.

(3) Kohaliku tegevusgrupi toetuse puhul on abikõlblikud järgmised tegevuspiirkonna elavdamiseks tehtavad kulud:

- 1) asjakohase oskusteabega spetsialistilt, organisatsioonilt või asutuselt strateegia rakendamise ja muutmise seotud tegevuspiirkonda käsitleva uuringu tellimise kulud;
- 2) riigisisel ja välisriigis toimival seminaril, konverentsil, messil või õppereisil osalemise kulud, sealhulgas osavõtutasu ning riigisisese lähetuse ja välislähetuse kulud;
- 3) tegevuspiirkonna sidusrühmadele koolituse, seminari, teabepäeva ja muu samalaadse ürituse korraldamise kulud;
- 4) eksperdihinnangu tellimise kulud, välja arvatud juhul, kui ekspert on ametnik või avalikus teenistuses töötav töötaja või kohaliku tegevusgrupiga töölepingu seaduse või võlaõigusseaduse alusel lepingu sõlminud isik, kelle tööülesanded on sarnased toetatava tegevusega;
- 5) teabe- ja reklaammaterjali koostamise ja väljaandmise kulud;
- 6) koostöö arendamise korral kulutused kingitustele kuni 600 eurot kalendriaastas;
- 7) riigisisese koostööprojekti ettevalmistamise kulud;
- 8) koostööorganisatsioonis osalemise liikmemaks.

(4) Kasutatud mootorsõiduki ostmine ja liisimine, välja arvatud põllumajandusministri 21. septembri 2012. a määruse nr 75 „Kohaliku tegevusgrupiga halduslepingu sõlmimise taotlemise ja taotluse menetlemise kord, nõuded kohaliku tegevusgrupi kohta ning Leader-meetme raames antava kohaliku tegevusgrupi toetuse ja projektitoetuse saamise nõuded, toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord“ alusel antud kohaliku tegevusgrupi toetuse ning § 2 lõikes 3 nimetatud määruse alusel antud toetuse raames ostetud mootorsõiduki liisimine, on abikõlblik, kui kohaliku tegevusgrupi toetust taotleb kohalik tegevusgrupp tõendab, et:

- 1) mootorsõiduki ostmiseks ei ole hinnapakkuja varem saanud toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi või vähese tähtsusega abi;
- 2) mootorsõiduki hind ei ületa selle turuväärtust ja on uue samalaadse mootorsõiduki hinnast madalam;
- 3) mootorsõiduki eeldatav kasutusiga on vähemalt viis aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest.

(5) Abikõlblik kulu peab olema põhjendatud, selge, üksikasjalikult kirjeldatud, majanduslikult otstarbekas ja toetuse eesmärgi saavutamiseks vajalik. Kohalik tegevusgrupp tagab kasutatava toetusraha otstarbeka ja säästliku kasutamise.

(6) Lõigetes 2 ja 3 nimetatud kulud on abikõlblikud alates § 2 lõikes 3 nimetatud määruse §-s 9 sätestatud toetatavate tegevuste lõpliku elluviimise kohta viimase maksetaotluse esitamisest PRIA-le, kuid kõige varem 1. juulist 2015.

§ 17. Mitteabikõlblikud kulud

Kohaliku tegevusgrupi toetuse puhul ei ole abikõlblikud järgmised kulud:

- 1) maa ja olemasoleva ehitise ostmise või liisimine ning üürimise või rentimise kulud, välja arvatud kontoriruumi rentimise ning ürituse korraldamiseks vajaliku maa ja ruumi rentimise kulud;
- 2) käibemaks juhul, kui kohalikul tegevusgrupil on võimalik taotleda selle tagastamist käibemaksuseaduse alusel;
- 3) sularahamaksud üle 63 euro kalendrikuus, välja arvatud lähetuskulud;
- 4) riigilõiv, tagatismakse, intress ja muu finantsteenusega seotud kulu, välja arvatud kohaliku tegevusgrupi raamatupidamis- ja audiitoriteenuse kulu;
- 5) toreduslikud kulutused tsiviilseadustiku üldosa seaduse § 63 tähenduses ja muud ebaotstarbekad kulutused;
- 6) viivis, trahv ja muu rahaline karistus ning kohtumenetluse korral menetluskulud;
- 7) kulutused stipendiumitele, annetustele, meenetele, auhindadele ja kingitustele, välja arvatud § 16 lõike 3 punktis 6 nimetatud kingitused;
- 8) erisoodustuselt tulumaksuseaduse § 48 lõike 4 tähenduses tasutav maks;
- 9) kasutatud seadme ja masina, välja arvatud mootorsõiduki ostmise ja liisimise kulud;
- 10) liisingulepinguga seotud kulud, nagu liisinguandja kasumimäär, intressi refinantseerimiskulud, üldkulud ja kindlustusmaksed;
- 11) lähetatu majutuskulud riigisisese lähetuse korral üle 77 euro ööpäevas ja välislähetuse korral üle 128 euro ööpäevas;
- 12) kohaliku tegevusgrupiga töölepingu seaduse või võlaõigusseaduse alusel lepingu sõlminud isiku või juhatuse liikme isikliku mootorsõiduki kasutamise hüvitis üle 150 euro kalendrikuus juhul, kui kohaliku tegevusgrupi omandis on või kohalik tegevusgrupp on liisinud mootorsõiduki;
- 13) liisingumakse, kui asja omandiõigus ei ole viie aasta möödudes arvates PRIA poolt kohaliku tegevusgrupi toetuse taotluse rahuldamise otsuse tegemisest, kuid mitte hiljem kui 2023. aasta 30. juunil üle läinud toetuse saajale;
- 14) muud kulud, mis ei ole tegevuse elluviimisega või investeeringuobjektiga otseselt seotud.

§ 18. Kaudsete abikõlblike kulude hüvitamine

(1) Kohaliku tegevusgrupi toimimise ja tegevuspiirkonna elavdamise, sealhulgas riigisisese koostööprojekti ettevalmistamise käigus tekkinud kaudsed abikõlblikud kulud hüvitatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320–469), artikli 67 lõike 1 punktile d ja artikli 68 lõike 1 punktile a kindla määra alusel, mis on kuni 20 protsenti otsestest abikõlblikest kuludest.

(2) Kaudseteks abikõlblikeks kuludeks loetakse kohaliku tegevusgrupi toimimisega ja tegevuspiirkonna elavdamisega seotud tegevuste elluviimisega kaasnevad järgmised kulud:

- 1) kulud bürootarvetele;
- 2) sidekulud, sealhulgas telefoni- ja postikulu;
- 3) infotehnoloogia kulud, sealhulgas veebilehe haldamise kulud, kontoritehnika ost, üür, rent ja liising ning serverite, võrkude ja kontoritehnika hooldus- ja paranduskulud;
- 4) kohaliku tegevusgrupi kontoriruumi kommunaalkulud, sealhulgas kütte-, vee- ja elektrikulud ning ruumi koristamise kulud;
- 5) kohaliku tegevusgrupi kontoriruumi rent;
- 6) kulud valveteenusele;
- 7) teenustasu pangatoimingu eest;

- 8) asjakohased sõidukulud;
- 9) kohaliku tegevusgrupi omandis oleva või kohaliku tegevusgrupi liisitud mootorsõiduki hooldus- ja remondikulud;
- 10) mootorsõiduki liiklus- ja kaskokindlustus;
- 11) kontorimööbli ostmise, üürimise, rentimise ja liisimise kulud.

(3) Otsesteks abikõlblikeks kuludeks loetakse toetatavate tegevuste elluviimisega kaasnevad järgmised personalikulud:

- 1) tegevusi elluviiva töötaja, ametniku ja eksperdi tööjõukulud, sealhulgas palk, töötasu, lisatasu, preemia, puhkusetasu või puhkusetootetus;
- 2) ametist vabastamise, töölepingu lõpetamise ja muu seadusest tulenev hüvitis;
- 3) seadusest tulenevad maksud ja maksed punktides 1 ja 2 nimetatud kuludelt, sealhulgas sotsiaalmaks, töötuskindlustusmaks ja haigushüvitise tööandjapoolne osa;
- 4) füüsilise isikuga sõlmitud töövõtu- või käsunduslepingu alusel makstav tasu ning sellelt tasult arvestatud sotsiaalmaks ja töötuskindlustusmaks.

(4) Kulude lihtsustatud hüvitamisviisi alusel kohaliku tegevusgrupi toetuse väljamaksmisel kaudse abikõlbliku kulu tegelikku maksumust ja tasumist ei tõendata ega kontrollita.

§ 19. Nõuded tegevuse ja investeeingu hinnapakumuse kohta

(1) Kui tegevuse või investeeinguobjekti käibemaksuta maksumus ületab 5000 eurot, on kohalik tegevusgrupp saanud vähemalt kolmelt asjakohast teenust osutavalt isikult võrreldavad hinnapakumused koos kohaliku tegevusgrupi väljastatud selliste tehniliste tingimuste loeteluga, mis osutavad tehnilisele spetsifikatsioonile (edaspidi *hinnapakumus*), või saanud vähemalt ühe hinnapakumuse, kui tegevuse või investeeingu asjaomasel valdkonnas on ainult üks teenuse osutaja, töö pakkuja või kauba müüja.

(2) Väljavalitud tegevuse või investeeinguobjekti hinnapakumus ei tohi olla põhjendamatult kõrge võrreldes tavaliselt sarnase tegevuse ja investeeinguobjekti eest tasutava hinnaga.

(3) Väljavalitud hinnapakumus peab olema objektiivselt põhjendatud ning juhul, kui kohalik tegevusgrupp ei ole saanud nõutud arvu hinnapakumusi või valinud odavaimat hinnapakumust, peab selle kohta esitama põhjenduse.

(4) Kui tegevuse või investeeinguobjekti käibemaksuta maksumus ületab 5000 eurot, ei tohi kohaliku tegevusgrupi juhatuse liige või tegevjuht omada osalust hinnapakkuja äriühingus ega kuuluda hinnapakkuja juhatusse ega nõukokku.

(5) Kui tegevuse või investeeinguobjekti käibemaksuta maksumus ületab 1000 eurot ning kui hinnapakkuja on kohaliku tegevusgrupi juhatuse liige või tegevjuht või kui kohaliku tegevusgrupi juhatuse liige või tegevjuht on hinnapakkuja osanik, aktsionär või tulundusühistu liige või juhatuse või nõukogu liige, on kohalik tegevusgrupp saanud vähemalt kolm võrreldavat hinnapakumust.

(6) Kohalik tegevusgrupp ei tohi jaotada hinnapakumust osadeks, kui toetatava tegevuse elluviimiseks või investeeingu tegemiseks vajalik teenus, töö või kaup on funktsionaalselt koos toimiv.

(7) Kohalik tegevusgrupp on hankija riigihangete seaduse § 10 tähenduses ning peab hanke korraldamisel järgima riigihangete seadust.

(8) Hinnapakkumus peab sisaldama taotleja nime, välja arvatud juhul, kui hinnapakkumuseks on väljatrükk hinnapakkuja veebilehelt, hinnapakkuja nime, registrikoodi ja kontaktandmeid, hinnapakkumuse väljastamise kuupäeva, hinnapakkumuse kehtivusaega ning toetatava tegevuse või investeeringuobjekti käibemaksuta ja käibemaksuga maksumust.

(9) Ehitusseadustiku kohaselt ehitusteatise- või ehitusloakohustusliku ehitustegevuse puhul, kus ehitatavaks ehitiseks on ehitusseadustiku tähenduses hoone, peab saadud hinnapakkumus sisaldama lisaks lõikes 8 nimetatud andmetele hoone kohta järgmiseid andmeid:

- 1) hoone nimetus;
- 2) ehitisregistri kood;
- 3) selle katastriüksuse katastritunnus, millel hoone paikneb või millele kavandatakse hoone ehitada;
- 4) hoone üldkulud;
- 5) vastava kululiigi olemasolu korral hoone ettevalmistuskulud, välisrajatiste kulud, aluse- ja vundamendikulud, kandetarindite kulud, fassaadielementide kulud, katusekulud, ruumitarindite kulud, pinnakatete kulud, sisustuse kulud, inventari kulud, seadmete kulud, tehnosüsteemide kulud, ehitusplatsi korralduskulud ja ehitusplatsi üldkulud.

(10) PRIA koostab ehitustegevuse puhul hinnapakkumuse vormi ja avaldab selle oma veebilehel.

(11) Kui lõikes 1 nimetatud tehniliste tingimuste loetelu on avaldatud riigihangete registris, võib kohalik tegevusgrupp saada vähem kui kolm hinnapakkumust, kui tegevuse või investeeringuobjekti käibemaksuta maksumus on vahemikus 5000 – 10 000 eurot.

§ 20. Kohaliku tegevusgrupi toetuse taotluse rahuldamine ja rahuldamata jätmine

(1) Kui kohaliku tegevusgrupi toetuse taotlus, kohalik tegevusgrupp ja toetatav tegevus vastavad nõuetele ja strateegia on heaks kiidetud, rahuldatakse kõik nõuetele vastavad taotlused.

(2) Kui kohaliku tegevusgrupi toetuse taotluse nõuetele vastavuse kontrollimise käigus tehakse kindlaks, et kohalik tegevusgrupp, taotlus või toetatav tegevus ei vasta toetuse saamiseks esitatud nõuetele, teeb PRIA Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 79 lõike 4 alusel taotluse rahuldamata jätmise otsuse.

(3) PRIA teeb kohaliku tegevusgrupi toetuse taotluse osalise või täieliku rahuldamise otsuse või taotluse rahuldamata jätmise otsuse 100 tööpäeva jooksul arvates taotluse esitamise tähtpäevast.

2. jagu

Kohaliku tegevusgrupi toetuse saaja kohustused ning kohaliku tegevusgrupi toetuse maksmise tingimused ja kord

§ 21. Kohaliku tegevusgrupi toetuse saaja kohustused

(1) Kohalik tegevusgrupp teeb abikõlblikud kulutused ja esitab PRIA-le tegevuse elluviimist või investeeringu tegemist tõendavad dokumendid kuni üks kord kalendrikuus hiljemalt kulutuste tegemise aastale järgneva aasta 30. juuniks.

(2) Kohalikul tegevusgrupil ei tohi olla riikliku maksu võlga või tema riikliku maksu võla tasumine on ajatatud ning maksuvõla tasumise ajatamise korral on maksuvõlg, mille tasumise tähtaeg on möödunud, tasutud ettenähtud summas.

(3) Kohaliku tegevusgrupi suhtes ei ole algatatud likvideerimismenetlust ega kohtuotsusega välja kuulutatud pankrotti.

(4) Kohaliku tegevusgrupi toetust saanud kohalik tegevusgrupp:

- 1) kuulutab välja projektitaotluste vastuvõtu tähtaja;
- 2) avalikustab tegevuspiirkonna elanikele kättesaadavas väljaandes ning oma veebilehel teabe projektitaotluste vastuvõtu tähtaja ja projektitaotluse hindamise tähtaja kohta vähemalt neli nädalat enne projektitaotluste vastuvõtu tähtaja algust;
- 3) avalikustab tegevuspiirkonna elanikele oma veebilehel neli nädalat enne projektitaotluste vastuvõtu algust teabe strateegia meetme ning projektitaotluse hindamiskriteeriumite ja hindamise korra, sealhulgas projektitaotluste paremusjärjestuse koostamise korra kohta, mille järgi hindab kohalik tegevusgrupp projektitaotlusi;
- 4) vaatab läbi ja hindab projektitaotlused ning teeb asjakohase ettepaneku projektitaotluste paremusjärjestusse seadmise ja iga projektitaotluse rahastamise suuruse kohta lähtuvalt strateegiast ja rakenduskavast;
- 5) tagab projektitaotluse registreerimise;
- 6) moodustab projektitaotluste hindamiseks § 5 lõigetes 2 ja 4 sätestatud nõuete kohase töörühma, kelle liikmeks ei ole kohaliku tegevusgrupi juhatuse liikmed;
- 7) tagab, et töörühma liige ja projektitaotluse esitanud isik ei ole haldusmenetluse seaduse § 10 lõike 1 tähenduses seotud isikud ning et nimetatud seotuse olemasolu korral taandab töörühma liige end istungilt;
- 8) tagab, et vähemalt üks kolmandik punktis 6 nimetatud töörühma liikmetest vahetub kolme aasta jooksul arvates nende liikmete valimisest;
- 9) esitab PRIAle ära kirja projektitaotluste hindamise protokollist, milles on muu hulgas märgitud projektitaotluse vastuvõtu tähtaeg, aeg, millal töörühm hindas projektitaotlust, töörühma koosseis, iga projektitaotluse koondhindepunktid hindamiskriteeriumite kaupa koos iga koondhindepunkti põhjendusega, hindamata jäetud projektitaotlus koos hindamata jätmise põhjendusega ja muu oluline teave projektitaotluse hindamisega seotud asjaolude kohta;
- 10) esitab PRIAle ära kirja kohaliku tegevusgrupi üldkoosoleku otsusest, millega on vastu võetud kohaliku tegevusgrupi esitatud projektitaotlus või kogukonnateenuse arendamiseks esitatud projektitaotlus ja selle rahastamise suurus, kahe nädala jooksul arvates nimetatud otsuse vastuvõtmisest;
- 11) esitab vajaduse korral PRIAle töörühma liikme poolt allkirjastatud hindamislehe ära kirja;
- 12) esitab PRIAle punktis 4 nimetatud hindamise tulemuste alusel kohaliku tegevusgrupi juhatuse otsusega vastuvõetud ettepaneku projektitaotluste paremusjärjestusse seadmise ja iga projektitaotluse rahastamise suuruse kohta koos punktis 9 nimetatud protokolliga ära kirjaga kahe nädala jooksul arvates nimetatud otsuse tegemisest;
- 13) avalikustab tegevuspiirkonna elanikele oma veebilehel teabe projektide ja nende tulemuste kohta, sealhulgas § 28 lõike 3 punktis 2 ja §-s 29 nimetatud ühis- ja koostööprojekti eesmärgi, partnerid ja üldised tegevussuunad, pärast projektitoetuse taotluse rahuldamise otsuse tegemist PRIA poolt;
- 14) avalikustab tegevuspiirkonna elanikele oma veebilehel teabe korraldatava ürituse, sealhulgas kohaliku tegevusgrupi organite ja töörühma koosoleku ning tegevuspiirkonna elavdamiseks korraldatava ürituse kohta;
- 15) esitab iga aasta 15. märtsiks Maaeluministeeriumile seireandmed eelmise kalendriaasta kohta.

(5) Kohaliku tegevusgrupi toetust saanud kohalik tegevusgrupp:

- 1) viib ellu lõikes 4 nimetatud tegevused ja vastab §-des 3–5 sätestatud nõuetele;
- 2) säilitab ja kasutab sihipäraselt toetuse abil ostetud investeeringuobjekti vähemalt viis aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest;
- 3) tagab toetuse väljamaksmise aluseks olevate dokumentide nõuetekohasuse ja kulude abikõlblikkuse;
- 4) võimaldab teostada toetuse sihipärase ja tähtaegse kasutamise üle järelevalvet ja teha muid toetuse saamisega seotud kontrole ning osutama selleks igakülgselt abi, sealhulgas võimaldama viibida kohaliku tegevusgrupi kinnisasjal, ehitises ja ruumis ning läbi vaadata dokumente ja toetuse abil ostetud vara kohapeal;
- 5) esitab järelevalve teostamiseks või muu kontrolli tegemiseks vajalikud andmed ja dokumendid määratud tähtaja jooksul;
- 6) eristab selgelt oma raamatupidamises toetuse kasutamise seotud kulud ning neid kajastavad kulu- ja maksedokumentid muudest kulu- ja maksedokumentidest;
- 7) esitab toetuse kasutamise seotud seireks vajalikku teavet;
- 8) säilitab toetusega seotud dokumente vähemalt viis aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest;
- 9) esitab PRIAle majandusaasta kohta vandeaudiitori kinnitatud rahandusinformatsiooni, milles on märgitud kohaliku tegevusgrupi toetuse ja projektitoetuse abil ellu viidud tegevustega seotud tulud ja kulud ning muud tulud ja kulud, mis ei ole seotud kohaliku tegevusgrupi toetusega või projektitoetusega, kuue kuu jooksul arvates majandusaasta lõppemisest.

§ 22. Kohaliku tegevusgrupi toetuse abil tegevuse elluviimist ja investeeringu tegemist tõendavate dokumentide esitamine

(1) Kohaliku tegevusgrupi toetuse väljamaksmiseks esitab kohalik tegevusgrupp pärast tegevuse elluviimist või investeeringu täielikku või osadena tegemist ja selle eest täielikult või osaliselt tasumist PRIAle elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu kuni kord kalendrikuus maksetaotluse koos järgmiste dokumentide ära kirjajadega:

- 1) raamatupidamise seaduse §-s 7 algdokumendi kohta sätestatud nõuetele vastav selle isiku väljastatud arve-saateleht või arve, kellelt toetuse saaja tellis teenuse või töö või ostis kaupa;
- 2) punktis 1 nimetatud arve-saatelehel või arvel märgitud rahalise kohustuse tasumist tõendav arvelduskonto väljavõte;
- 3) selle isiku väljastatud osutatud teenuse, tehtud töö või müüdü kauba üleandmist-vastuvõtmist tõendav dokument, kellelt toetuse saaja tellis teenuse või töö või ostis kaupa, kui toetatav tegevus on ehitamine või parendamine;
- 4) tööleping, töövõtuleping või käsundusleping;
- 5) töötasu maksmist ja töötasuga kaasnevate maksude maksmist tõendav arvelduskonto väljavõte;
- 6) väljavõte palgalehest, millelt on näha töötaja ja tema tööandja nimi, töötajale arvatud töötasu ning sellest kinnipeetud maksud ja muud kinnipidamised ning makstud töötasu netosumma ja haigushüvitise tööandjapoolne osa;
- 7) tööajatabel juhul, kui toetuse saaja töötaja täidab kohalikus tegevusgrupis lisaks toetuse raames tehtavale tööle ka muid ülesandeid või töötab kohaliku tegevusgrupi juures osalise tööajaga;
- 8) koolituse, seminari, teabepäeva või muu samalaadse ürituse päevakava ja sellest osavõtjate nimekiri, millel on märgitud osalejate kontaktandmed ning allkirjad, välja arvatud massiürituste puhul;
- 9) eksperdihinnangu või uuringu tellimise korral töövõtuleping ja töö üleandmise-vastuvõtmise akt;

- 10) lähetusse saatmise korraldus, lähetuskulude aruanne koos majutus- ja sõidukulude dokumentide ja päevarahade arvestusega, lähetuskulude maksmist tõendav arvelduskonto väljavõte ning lähetuse tulemuste kokkuvõte;
- 11) mootorsõiduki kasutamist tõendavad dokumendid, sealhulgas sõidupäevik odomeetri alg- ja lõppnäiduga ning andmetega sõidu kuupäeva, eesmärgi, läbisõidu, lähte- ja sihtpunkti kohta ning sõiduki registreerimistunnistus;
- 12) ehitise puhul väljavõte eelprojekti joonistest koos eelprojekti seletuskirjaga juhul, kui ehitusprojekt on nõutav ehitusseadustikus sätestatud tingimustel ja korras ning kui ei taotleta toetust ehitusprojekti koostamiseks;
- 13) ehitusteatise- või ehitusloakohustusliku hoone ehitustegevuse puhul kavandatava hoone maksumuse eelarve vastavalt § 19 lõike 9 nõudele, mis esitatakse Microsoft Exceli tarkvaraga töödeldavas vormingus ning mis on avaldatud PRIA veebilehel;
- 14) dokument, millest selgub kohaliku tegevusgrupi ülesanne ja rahaline kohustus sellise ürituse korraldamisel, milles ta osaleb partnerina;
- 15) hinnapakkumus, mis vastab §-s 19 sätestatud nõuetele;
- 16) kasutatud mootorsõiduki ostmise või liisimise korral, välja arvatud põllumajandusministri 21. septembri 2012. a määruse nr 75 „Kohaliku tegevusgrupiga halduslepingu sõlmimise taotlemise ja taotluse menetlemise kord, nõuded kohaliku tegevusgrupi kohta ning Leader-meetme raames antava kohaliku tegevusgrupi toetuse ja projektitoetuse saamise nõuded, toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord“ alusel antud kohaliku tegevusgrupi toetuse ja § 2 lõikes 3 nimetatud määruse alusel antud toetuse raames ostetud mootorsõiduki liisimise korral, mootorsõiduki müüja või liisinguandja kinnituskiri selle kohta, et mootorsõiduk vastab § 16 lõike 4 punktis 1 sätestatud nõudele.

(2) Kohaliku tegevusgrupi toetuse väljamaksmiseks liisingulepingu alusel ostetud investeringuobjekti puhul esitab toetuse saaja PRIAle maksetaotluse koos järgmiste dokumentide ärakirjadega:

- 1) maksetaotluse esmakordse esitamise korral liisinguandja ja toetuse saaja vahel sõlmitud liisinguleping, maksegraafik ja liisingueseme üleandmise akt ning selle isiku väljastatud arve-saateleht või arve, kellelt liisinguandja ostis liisingueseme;
- 2) maksetaotluse igakordse esitamise korral liisinguandja poolt toetuse saajale väljastatud arve või arve-saateleht;
- 3) punktis 2 nimetatud arvel või arve-saatelehel märgitud rahalise kohustuse tasumist tõendav arvelduskonto väljavõte või maksekorraldus või selle väljatrükk.

(3) Liisinguandja on krediidasutuste seaduse alusel ja korras tegutsev krediidasutus või tema konsolideerimisgruppi kuuluv finantseerimisasutus.

(4) Lõike 1 punktis 1 ning lõike 2 punktides 1 ja 2 nimetatud arve-saatelehel või arvel näidatud tehingu sisu peab vastama arve väljastanud isiku hinnapakkumusele.

(5) Maksetaotluses esitab kohaliku tegevusgrupi toetuse saaja tehtud jooksvate kulude ja tegevuspiirkonna elavdamiseks tehtud kulude kohta järgmised andmed:

- 1) kohaliku tegevusgrupi nimi, mittetulundusühingute ja sihtasutuste registri kood, kohaliku tegevusgrupi esindaja nimi, isikukood ja kontaktandmed;
- 2) kohaliku tegevusgrupi toetuse taotluse viitenumber, mille kohta maksetaotlus esitatakse;
- 3) kohaliku tegevusgrupi tehtud kulude kogusumma;
- 4) koolituse, seminari, teabepäeva, õppereisi või muu samalaadse ürituse korraldamisest saadud tulu;
- 5) teave selle kohta, kas kulud on tehtud osaliselt või täielikult;
- 6) teave § 25 lõike 1 alusel väljamakstud kohaliku tegevusgrupi toetuse kasutamise kohta;
- 7) teave lõigetes 1 ja 2 nimetatud kulude tegemist tõendavate dokumentide kohta;

- 8) teave kaudse abikõblliku kulu eest arvatatud summa kohta;
- 9) teave elluviidud tegevuste seirenäitajate kohta.

§ 23. Kohaliku tegevusgrupi toetuse määr ja suurus

- (1) Kohaliku tegevusgrupi toetust antakse kuni 100 protsenti toetatava tegevuse või investeeringuobjekti abikõbllikest kuludest.
- (2) Kohaliku tegevusgrupi toetust antakse kohaliku tegevusgrupi kohta kuni 20 protsenti strateegia rakendamise eelarvest.

§ 24. Kohaliku tegevusgrupi toetuse maksmine ja toetuse maksmisest keeldumine

- (1) Kohaliku tegevusgrupi toetus makstakse välja üksnes abikõbllike kulude hüvitamiseks ja üksnes siis, kui toetuse saaja on tegevused nõuetekohaselt ellu viinud.
- (2) PRIA teeb kohaliku tegevusgrupi toetuse saaja esitatud maksetaotluse alusel kohaliku tegevusgrupi toetuse maksmise otsuse sellise aja jooksul, et toetusraha oleks võimalik kanda toetuse saaja arvelduskontole kolme kuu jooksul arvates § 22 lõigetes 1 ja 2 nimetatud nõuetekohaste dokumentide saamisest.
- (3) PRIA teeb kohaliku tegevusgrupi toetuse maksmisest keeldumise otsuse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 81 lõikes 3 sätestatud juhtudel 25 tööpäeva jooksul arvates toetuse maksmisest keeldumise aluseks olevast asjaolust teadasaamisest.

§ 25. Kohaliku tegevusgrupi toetuse väljamaksmine enne kulutuste tegemist

- (1) Kohaliku tegevusgrupi toetuse võib Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 82 lõike 1 punkti 3 kohaselt välja maksta riigieelarvelistest vahenditest pärast kohaliku tegevusgrupi toetuse taotluse rahuldamise otsuse tegemist ja enne töö, teenuse või vara soetamise eest tasumist tagatist nõudmata, kui tegevuse elluviimist rahastatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 35 lõike 1 punktide d ja e kohaselt ning kui kohaliku tegevusgrupi toetuse saaja on piisavalt usaldusväärne.
- (2) Lõike 1 kohaselt kohaliku tegevusgrupi toetuse väljamaksmist sooviv kohaliku tegevusgrupi toetuse saaja esitab kirjalikult PRIA-le taotluse hiljemalt 1. juuliks 2020.
- (3) Lõike 1 kohaselt tegevuse elluviimise rahastamise summa võib § 23 lõike 2 kohaselt arvestatud kohaliku tegevusgrupi toetuse summast moodustada kuni viis protsenti.
- (4) Lõikes 2 nimetatud taotluses esitab kohaliku tegevusgrupi toetuse saaja § 8 lõikes 1 nimetatud tegevuste rahastamiseks enne kulutuste tegemist järgmised andmed:
  - 1) kohaliku tegevusgrupi nimi ning mittetulundusühingute ja sihtasutuste registri kood, kohaliku tegevusgrupi esindaja nimi ja isikukood;
  - 2) kohaliku tegevusgrupi toetuse taotluse viitenumber;
  - 3) taotletav kohaliku tegevusgrupi toetuse summa, mis ei ületa lõikes 3 nimetatud summat;
  - 4) põhjendus, miks on vaja kohaliku tegevusgrupi tegevust rahastada enne kulutuste tegemist;
  - 5) kavandatavad kulutused, mille tegemiseks taotletakse kohaliku tegevusgrupi tegevuse rahastamist enne kulutuste eest tasumist.

(5) Pärast § 20 lõikes 3 nimetatud kohaliku tegevusgrupi toetuse taotluse rahuldamise otsuse tegemist teeb PRIA lõikes 1 nimetatud kohaliku tegevusgrupi toetuse maksmise otsuse 20 tööpäeva jooksul arvates lõikes 2 nimetatud taotluse saamisest.

(6) Kohalik tegevusgrupp kasutab kohaliku tegevusgrupi toetuse maksmise otsuse alusel saadud raha abikõlblike kulude eest tasumiseks ja esitab selle tõendamiseks PRIAle §-s 22 nimetatud dokumendid hiljemalt 31. detsembriks 2022.

(7) PRIA koostab lõikes 2 nimetatud taotluse vormi ja avaldab selle oma veebilehel.

§ 26. Dokumentide säilitamine

Määruse alusel esitatud dokumente taotlejale ei tagastata. Nimetatud dokumente säilitab PRIA kuni 31. detsembrini 2032.

4. peatükk PROJEKTITOETUS

1. jagu

Projektitoetuse saamiseks esitatavad nõuded ning toetuse määr ja suurus

§ 27. Projektitoetuse taotlejale esitatavad nõuded

(1) Projektitoetust võivad taotleda kohaliku tegevusgrupi toetust saanud kohaliku tegevusgrupi tegevuspiirkonnas tegutsev ettevõtja, kohaliku omavalitsuse üksus, sihtasutus, seltsing, põllu- ja maamajanduse valdkonna riigimuseum ning mittetulundusühing, sealhulgas kohalik tegevusgrupp (edaspidi koos *projektitoetuse taotleja*).

(2) Kohaliku tegevusgrupi projektitaotlus peab olema vastu võetud kohaliku tegevusgrupi üldkoosoleku otsusega, millest peab nähtuma projektitaotluse vastavus strateegias ja rakenduskavas esitatud nõuetele.

(3) Projektitoetuse taotleja vastab projektitoetuse saamiseks esitatavatele nõuetele, kui:

1) ta on seltsing ja seltsinguleping on sõlmitud kirjalikult vähemalt viieks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest;

2) ta vastab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 III jaotise I peatükis ja strateegia meetmes nimetatud taotleja kohta esitatud nõuetele ning riigiabi reeglitest tulenevatele nõuetele;

3) tal ei ole riikliku maksu võlga või tema riikliku maksu võla tasumine on ajatatud ja maksuvõla tasumise ajatamise korral on maksuvõlg, mille tasumise tähtaeg on möödunud, tasutud ettenähtud summas;

4) ta ei ole saanud ega taotle samal ajal sama tegevuse või investeeringuobjekti kohta toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi;

5) ta on varem riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest saadud ja tagasimaksmisele kuulunud summa tähtajal tagasi maksnud või toetuse tagasimaksmise ajatamise korral tagasimaksed tasunud ettenähtud summas;

6) tema suhtes ei ole algatatud likvideerimismenetlust ega kohtuotsusega välja kuulutatud pankrotti;

7) tähtajaliselt asutatud projektitoetuse taotleja puhul ei ole see tähtaeg lühem kui viis aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest.

(4) Projektitoetuse taotleja ei või toetatava tegevuse elluviimist või investeeringu tegemist alustada varem ja tegevuse elluviimist või investeeringu tegemist tõendavad dokumendid ei või olla väljastatud varem kui kohaliku tegevusgrupi poolt projektitaotluse PRIAle esitamise päevale järgneval päeval.

§ 28. Toetatavad tegevused ja nõuded projektitoetuse taotlejale tulenevalt toetatava tegevuse liigist

(1) Projektitoetust võib taotleda strateegia meetmes nimetatud tegevuse, sealhulgas koostööprojekti elluviimiseks.

(2) Kui projektitoetuse taotleja taotleb toetust:

- 1) ehitise kohta, mida ehitatakse, välja arvatud uus püstitatav hoone, või kuhu inventar või seade paigaldatakse, või mootorsõiduki kohta, kuhu seade paigaldatakse, on see ehitise või mootorsõiduki projektitoetuse taotleja omandis või on antud talle õiguslikul alusel kasutamiseks vähemalt viieks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest;
- 2) uue hoone püstitamiseks, peab kavandatava hoone alune maa olema projektitoetuse taotleja omandis või on selle alusele maale projektitoetuse taotleja kasuks seatud hoonestusõigus vähemalt viieks järgneva aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest;
- 3) kogukonna vajadustest lähtuva kogukonnateenuse arendamiseks, peab kogukonnateenus olema kirjeldatud strateegias.

(3) Paragrahvi 30 lõike 2 punktis 7 nimetatud tegevuste elluviimiseks võib toetust taotleda, kui need viiakse ellu:

- 1) paragrahvis 29 nimetatud kohaliku tegevusgrupi koostööprojekti osana;
- 2) kahe- kuni nelja-aastase tegevuskava alusel vähemalt kahe juriidilise isiku või füüsilisest isikust ettevõtja poolt, keda nimetatakse partneriteks ning kellest vähemalt üks ei ole teine kohalik tegevusgrupp (edaspidi *ühisprojekt*) või
- 3) koolitus- ja teavitustegevusena tegevuspiirkonna ettevõtluse arendamiseks projektitoetuse taotleja poolt, kellel on selle tegevuse elluviimiseks rakenduskavas kirjeldatud asjakohane suutlikkus (edaspidi *teadmussiirde projekt*).

(4) Projektitoetuse taotleja esitab ühisprojekti tegevuskavas järgmise teabe:

- 1) ühisprojekti nimetus;
- 2) ühisprojekti eesmärkide ja tegevuste kirjeldus;
- 3) tegevuskava elluviimise periood ja ajakava;
- 4) ühisprojekti osaleva partneri nimi, partneri esindaja nimi ja nende kontaktandmed;
- 5) ühisprojekti partnerite ülesannete kirjeldus;
- 6) eeldatavate tulemuste kirjeldus, sealhulgas ühisprojekti laiemast mõjust tegevuspiirkonnale;
- 7) ühisprojekti raames elluviidavate tegevuste kavandatav eelarve;
- 8) ühisprojekti osaleva projektitoetuse taotleja ja partneri allkirjad.

(5) PRIA koostab ühisprojekti tegevuskava vormi ja avaldab selle oma veebilehel.

§ 29. Nõuded kohaliku tegevusgrupi koostööprojekti kohta

(1) Koostööprojekti osaleb vähemalt kaks kohalikku tegevusgruppi, kes rakendavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 33 nõuetele vastavat strateegiat. Koostööprojekti võib lisaks osaleda muu avaliku ja erasektori partnerlusel põhinev ühendus, kelle põhikirjaline eesmärk on suunatud maaelu arendamisele ja kes on oma piirkonna kohta töötanud välja nimetatud nõuetele vastava strateegia.

(2) Kohalik tegevusgrupp võib taotleda ettevalmistavat toetust piiriülese koostööprojekti (edaspidi *koostööprojekti ettevalmistav projekt*) algatamiseks, kui ta on sõlminud kavandatava koostööprojekti potentsiaalse partneriga ühiste kavatsuste kokkuleppe, milles sisalduvad andmed kavandatava koostööprojekti partneri ja kavandatava koostööprojekti eesmärgi, sealhulgas kavandatava tegevuse ja koostööprojekti elluviimise ajakava kohta.

(3) Koostööprojekti partnerid sõlmivad koostöökokkuleppe, milles on esitatud järgmised andmed:

- 1) koostööprojekti nimetus;
- 2) koostööprojekti partneri nimi, tema esindaja nimi ja kontaktandmed;
- 3) uue partneri koostööprojektiga liitumise kord;
- 4) koordineeriva kohaliku tegevusgrupi nimi, tema esindaja nimi ja kontaktandmed;
- 5) koostööprojekti eesmärkide ja põhitegevuste kirjeldus;
- 6) koostööprojekti laiem mõju;
- 7) eeldatavate tulemuste kirjeldus;
- 8) koostööprojekti elluviimise periood;
- 9) koostööprojekti partneri kohustused;
- 10) koostööprojekti partneri eeldatava tegevuse kirjeldus ja kavandatud eelarve;
- 11) koostööprojekti kogumaksumus kokku;
- 12) koostööprojekti partneri allkiri.

(4) Koostööprojekti taotluse võib esitada PRIAle pärast koostööprojekti ettevalmistava projekti elluviimist, kui koostööprojekti taotleja on taotlenud toetust koostööprojekti ettevalmistamiseks.

(5) Koostööprojekti taotlus esitatakse PRIAle koos koostöökokkuleppega hiljemalt 31. detsembriks 2020.

(6) Piiriülese koostöö kokkuleppe ära kiri esitatakse PRIAle, kes edastab selle Maaeluministeriumile. Maaeluministerium teavitab piiriülese koostöö kokkuleppest Euroopa Komisjoni.

(7) Koostööprojekt viiakse ellu kolme aasta jooksul arvates koostööprojekti taotluse rahuldamise otsuse tegemisest PRIA poolt.

§ 30. Abikõlblikud kulud projektitoetuse taotlemise korral

(1) Toetatava tegevuse või investeeringu abikõlbliku kulu moodustavad tegevuse elluviimiseks või investeeringu tegemiseks vajalike kulude maksumus, sealhulgas omanikujärelevalve ja muinsuskaitse järelevalve tegemise maksumus kokku kuni kolm protsenti investeeringuobjekti ehitustööde maksumusest ning kavandatava ehitise projekteerimistööde maksumus kuni kümme protsenti investeeringuobjekti ehitustööde maksumusest, ning abikõlbliku tegevuse või investeeringu tähistamiseks vajalike sümboolite maksumus.

(2) Projektitoetuse abikõlblikud kulud on:

- 1) ehitise ehitamise ja parendamise kulud;
- 2) veevarustus-, kanalisatsiooni- ja reoveepuhastussüsteemi, elektrisüsteemi ja elektripaigaldise, uue põlvkonna elektroonilise side juurdepääsuvõrgu ja juurdepääsutee ehitamise kulud ning nende juurde kuuluvate seadmete ostmise, paigaldamise ja vastava võrguga liitumise (edaspidi koos *taristuinvesteering*) kulud;

- 3) masina, seadme, sisseseade või muu põhivara ostmise, liisimise ja paigaldamise kulud;
- 4) maastikusõiduki või mootorsõiduki ostmise ja liisimise kulud, kui selle sihtotstarve on teenuse osutamine tegevuspiirkonnas ning kui projektitoetust taotleb ettevõtja, mittetulundusühing või sihtasutus;
- 5) infotehnoloogilise lahenduse ja tarkvara ostmise ning paigaldamise kulud;
- 6) teostatavusuuringu koostamise kulud;
- 7) sellise töö, teenuse ja kauba ostmise kulud, mis ei ole punktides 1–6 nimetatud tegevuse osa.

(3) Lõike 2 punktides 1 ja 2 nimetatud tegevuse osaks võivad olla kavandatava ehitise projekteerimistööde, sealhulgas muinsuskaitseaduse alusel kehtestatud korras muinsuskaitse eritingimuste koostamise kulud, kavandatavale ehitustööle ehitusseadustiku alusel kehtestatud korras omanikujärelevalve (edaspidi *omanikujärelevalve*) tegemise kulud ja muinsuskaitseaduse alusel kehtestatud korras muinsuskaitse järelevalve tegemise kulud.

(4) Kasutatud masina või seadme ostmise ja liisimise kulud on abikõlblikud, kui projektitoetust taotleb ettevõtja, mittetulundusühing või sihtasutus tõendab, et:

- 1) masina või seadme ostmiseks või liisimiseks ei ole hinnapakkuja varem saanud toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi või vähese tähtsusega abi;
- 2) masina või seadme hind ei ületa selle turuväärtust ja on uue samaväärse masina või seadme hinnast madalam;
- 3) masina või seadme eeldatav kasutusiga on vähemalt viis aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest.

(5) Abikõlblik kulu peab olema mõistlik, põhjendatud, selge, üksikasjalikult kirjeldatud, majanduslikult otstarbekas ja toetuse eesmärgi saavutamiseks vajalik. Projektitoetuse taotleja tagab kasutatava toetusraha otstarbeka ja säästliku kasutamise.

§ 31. Mitteabikõlblikud kulud projektitoetuse taotlemise korral

(1) Abikõlblikud ei ole järgmised kulud:

- 1) maa ja olemasoleva ehitise ostmise ning üürimise või rentimise kulud, välja arvatud kontoriruumi ja ürituse korraldamiseks vajaliku maa ja ruumi rentimise kulud;
- 2) käibemaks juhul, kui projektitoetuse taotlejal on võimalik taotleda selle tagastamist käibemaksuseaduse alusel;
- 3) sularahamaksed;
- 4) riigilõiv, teenustasu pangatoimingu eest, tagatismakse, intress ja muu finantsteenusega seotud kulu;
- 5) õigus- ja raamatupidamisteenuse kulud;
- 6) viivis, trahv ja muu rahaline karistus ning kohtumenetluse korral menetluskulud;
- 7) kulutused stipendiumile, annetustele, auhindadele, meenetele ja kingitustele, välja arvatud kingitused §-s 29 nimetatud koostööprojekti korral;
- 8) erisoodustuselt tulumaksuseaduse § 48 lõike 4 tähenduses tasutav maks;
- 9) eksperdi või projektijuhi töötasu, sealhulgas sotsiaal- ja tulumaks ning kohustusliku kogumispensioni ja töötuskindlustusmaksed, kui ekspert või projektijuht on ametnik või avalikus teenistuses töötav töötaja või riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse hallatava asutuse töötaja, kelle tööülesanded on sarnased toetatava tegevusega;
- 10) sõiduauto ostmise ja liisimise kulud;
- 11) kulud, mis on seotud liisingulepinguga, nagu liisinguandja kasumimäär, intressi refinantseerimiskulud, üldkulud ja kindlustusmaksed;

- 12) liisingumakse, kui asja omandiõigus ei ole viie aasta möödudes arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest, kuid mitte hiljem kui 2023. aasta 30. juunil üle läinud toetuse saajale;
- 13) kohaliku omavalitsuse üksuse ülesande asendamiseks tehtud kulud;
- 14) kulud, mis on vastuolus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 III jaotise I ja II peatükis nimetatud meetmete ning sama määruse artiklites 60 ja 61 sätestatud nõuetega;
- 15) projekti toetatava tegevuse elluviimisega seotud üldkulud, välja arvatud ühis-, teadmussiirde- ja koostööprojekti projektijuhtimisega seotud otsesed personalikulud ja kaudsed kulud;
- 16) ühis-, teadmussiirde- ja koostööprojekti elluviimisega seotud projektijuhtimise otsesed personalikulud ja kaudsed kulud, kui projektitoetuse taotleja on kohaliku omavalitsuse üksus või põllu- ja maamajanduse valdkonna riigimuuseum;
- 17) ühis-, teadmussiirde- ja koostööprojekti elluviimisega seotud projektijuhtimise otsesed personalikulud, mille maksumus ületab 20 protsenti ühis-, teadmussiirde- ja koostööprojekti projektijuhtimisega seotud abikõlblikest kuludest, sealhulgas projektijuhi brutotunnitasu, mis ületab kümnet eurot;
- 18) projektijuhtimise otsesed personalikulud ja kaudsed kulud, mille maksumus on arvatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 45 lõike 2 punktides a ja b nimetatud abikõlblikest kuludest;
- 19) kasutatud kauba ostmise ja liisimise kulud, välja arvatud § 30 lõikes 4 sätestatud juhul;
- 20) kulud, mis ületavad Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 99 lõikes 6 nimetatud võrdlushindade kataloogi kantud asja või teenuse piirhinda, kui taotletakse toetust asja või teenuse kohta, mis on kantud nimetatud võrdlushindade kataloogi;
- 21) ühis- ja koostööprojekti osaleva selle partneri kulud, kes ei ole taotleja;
- 22) ehitustegevus, mis ei võimalda selle elluviimise järel ehitist sihipäraselt kasutada;
- 23) muud kulud, mis ei ole tegevuse elluviimisega või investeeringu tegemisega otseselt seotud.

(2) Investeeringu tegemine ei ole abikõplik, kui projektitoetust taotleb seltsing.

§ 32. Kaudsete abikõlblike kulude hüvitamine

(1) Toetatavate tegevuste elluviimise käigus tekkinud kaudsed abikõplikud kulud hüvitatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 67 lõike 1 punktile d ja artikli 68 lõike 1 punktile b kindla määra alusel, mis on 15 protsenti abikõlblikest projektijuhtimise otsestest personalikuludest.

(2) Kaudseteks kuludeks loetakse projektijuhtimisega kaasnevad järgmised tegevuskulud:

- 1) kulud bürootarvetele;
- 2) sidekulud, sealhulgas telefoni- ja postikulu;
- 3) infotehnoloogia kulud, sealhulgas kontoritehnika üür, rent ja liising ning serverite, võrkude ja kontoritehnika hooldus- ja paranduskulud;
- 4) projektijuhi tööruumi üür või rent ja selle tööruumi kommunaalkulud, sealhulgas kütte-, vee- ja elektrikulud ning ruumide koristamise kulud;
- 5) sõidukulud;
- 6) raamatupidamiskulud;
- 7) toetatava tegevuse elluviimisega seotud pangakonto haldamise kulud ja toetatava tegevuse elluviimisega seotud makse ülekandetasu.

(3) Projektijuhtimise otsesteks personalikuludeks loetakse tegevuste elluviimisega kaasnevad järgmised kulud:

- 1) tegevusi elluviiva projektijuhi personalikulud, sealhulgas töötasu, lisatasu, preemia, puhkusetasu või puhkusetootetus, mis on kooskõlas samasisulise töö eest makstava palgataseme või töötasuga;
- 2) töölepingu lõpetamise ja muu seadusest tulenev hüvitis;
- 3) seadusest tulenevad maksud ja maksed punktides 1 ja 2 nimetatud kuludelt, sealhulgas sotsiaalmaks, töötuskindlustusmaks ja haigushüvitise tööandjapoolne osa;
- 4) füüsilise isikuga sõlmitud töövõtu- või käsunduslepingu alusel makstav tasu ning sellelt tasult arvestatud sotsiaalmaks ja töötuskindlustusmaks.

(4) Kaudsete kulude hüvitamise korral toetuse väljamaksmisel abikõlbliku kaudse kulu tegelikku maksumust ja tasumist ei tõendata ega kontrollita ning selline kulu ei kuulu hüvitamisele kuludokumendi alusel.

§ 33. Nõuded investeeringu ja tegevuse hinnapakkumuse kohta

(1) Kui tegevuse või investeeringu käibemaksuta maksumus ületab 5000 eurot, on projektitoetuse taotleja või projektitoetuse saaja saanud vähemalt kolmelt asjakohast teenust osutavalt, tööd pakkuvalt või kaupa müüvalt isikult võrreldavad hinnapakkumused koos projektitoetuse saaja väljastatud tehniliste tingimuste loeteluga, mis osutavad tehnilisele spetsifikatsioonile.

(2) Kui tegevuse või investeeringu käibemaksuta maksumus on vahemikus 100–5000 eurot või kui asjaomasel valdkonnas on ainult üks teenuse osutaja, töö pakkuja või kauba müüja, on projektitoetuse taotleja või projektitoetuse saaja saanud vähemalt ühe hinnapakkumuse koos projektitoetuse saaja väljastatud tehniliste tingimuste loeteluga, mis osutavad tehnilisele spetsifikatsioonile.

(3) Väljavalitud hinnapakkumus ei tohi olla põhjendamatult kõrge võrreldes tavaliselt sarnase tegevuse eest tasutava hinnaga.

(4) Väljavalitud hinnapakkumus peab olema objektiivselt põhjendatud ja juhul, kui projektitoetuse saaja ei ole saanud nõutud arvu hinnapakkumusi või valinud odavaimat hinnapakkumust, peab selle kohta esitama põhjenduse.

(5) Projektitoetuse saaja ja isik, kellelt projektitoetuse taotleja või projektitoetuse saaja tellib teenuse või töö või ostab kaupa, ning nende osanik, aktsionär või tulundusühistu liige või juhatuse või nõukogu liige või seltsinglane ei tohi kuuluda üksteise juhatusse ega nõukokku ega omada osalust üksteise äriühingus, välja arvatud juhul, kui tegevuse või investeeringu käibemaksuta maksumus ei ületa 1000 eurot või kui projektitoetuse saaja on kohalik tegevusgrupp ja tegevuse või investeeringu käibemaksuta maksumus ei ületa 5000 eurot.

(6) Kui tegevuse või investeeringu käibemaksuta maksumus ületab 1000 eurot ning kui projektitoetuse taotleja või projektitoetuse saaja on kohalik tegevusgrupp ja hinnapakkuja on sama kohaliku tegevusgrupi juhatuse liige või tegevjuht või kohaliku tegevusgrupi juhatuse liige või tegevjuht on hinnapakkuja osanik, aktsionär või tulundusühistu liige või juhatuse või nõukogu liige, on projektitoetuse taotleja või projektitoetuse saaja saanud vähemalt kolm võrreldavat hinnapakkumust.

(7) Projektitoetuse saaja ei tohi jaotada tegevuse hinnapakkumust osadeks, kui toetatava tegevuse elluviimiseks või investeeringu tegemiseks vajalik teenus, töö või kaup on funktsionaalselt koos toimiv.

(8) Hanke korraldamisel järgitakse riigihangete seadust, kui projektitoetuse taotleja on hankija riigihangete seaduse § 10 tähenduses.

(9) Hinnapakkumuse võtmisel järgitakse § 19 lõikes 8 sätestatud ning ehitustegevuse puhul lisaks § 19 lõikes 9 sätestatud.

(10) Kui projektitoetuse saaja taotleb toetust kasutatud masina või seadme ostmiseks, peab taotleja olema saanud vähemalt ühe hinnapakkumuse kasutatud seadme või masina kohta ja ühe hinnapakkumuse uue samaväärse seadme või masina kohta, kui uus samaväärne seade või masin ei ole Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 99 lõike 6 kohaselt kantud põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrisse.

(11) Kui projektitoetuse saaja taotleb toetust Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 99 lõikes 6 nimetatud võrdlushindade kataloogi kantud asja kohta, ei pea projektitoetuse saaja olema saanud hinnapakkumust.

(12) Kui lõikes 1 nimetatud tehniliste tingimuste loetelu on avaldatud riigihangete registris, võib projektitoetuse saaja saada vähem kui kolm hinnapakkumust, kui tegevuse või investeeringuobjekti käibemaksuta maksumus on vahemikus 5000 – 10 000 eurot.

§ 34. Projektitoetuse määr ja suurus

(1) Projektitoetuse määra ja suuruse määramisel arvestatakse selles määruses, arengukavas ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1305/2013 maaelu arengu toetuse kohta sätestatud nõuetega ning riigiabi reeglitest tulenevate piirangutega, lähtudes lõigetes 2–9 sätestatud toetuse määrast ning lõigetes 10 ja 11 sätestatud toetuse suuruselt.

(2) Projektitoetust antakse mittetulundusühingule, sihtasutusele, kohaliku omavalitsuse üksusele ning põllu- ja maamajanduse valdkonna riigimuuseumile kuni 90 protsenti toetatava tegevuse või investeeringu abikõlblikest kuludest.

(3) Kogukonnateenuse arendamiseks antakse projektitoetust kuni 90 protsenti investeeringu abikõlblikest kuludest, kui projektitaotlus on vastu võetud kohaliku tegevusgrupi üldkoosoleku otsusega.

(4) Teadmussiirde projekti elluviimiseks antakse projektitoetust kuni 90 protsenti toetava tegevuse abikõlblikest kuludest.

(5) Projektitoetust antakse seltsingule kuni 100 protsenti toetatava tegevuse abikõlblikest kuludest.

(6) Projektitoetust antakse ettevõtjale kuni 60 protsenti toetatava tegevuse või investeeringu abikõlblikest kuludest. Mittetulundusühingule, sihtasutusele või kohaliku omavalitsuse üksusele antakse projektitoetust kuni 60 protsenti toetatava tegevuse või investeeringu abikõlblikest kuludest, kui projektis kavandatud tegevus on suunatud ettevõtluse arendamiseks.

(7) Taristuinvesteeringu, välja arvatud uue põlvkonna elektroonilise side juurdepääsuvõrgu tegemiseks projektitoetuse taotlemise korral antakse projektitoetust kuni 60 protsenti investeeringu abikõlblikest kuludest. Uue põlvkonna elektroonilise side juurdepääsuvõrgu rajamiseks antakse projektitoetust kuni 90 protsenti abikõlblikest kuludest.

- (8) Kohalikule tegevusgrupile antakse § 29 lõikes 2 nimetatud piiriülese koostööprojekti ettevalmistava projekti kohta projektitoetust kuni 100 protsenti abikõlblikest kuludest.
- (9) Mootorsõiduki ja maastikusõiduki ostmiseks ja liisimiseks projektitoetuse taotlemise korral antakse ettevõtjale, mittetulundusühingule või sihtasutusele projektitoetust kuni 30 protsenti investeeringuobjekti abikõlblikest kuludest.
- (10) Seltsingule antakse projektitoetust kuni 10 000 eurot ühe projekti kohta.
- (11) Projektitoetuse maksimaalne suurus ühe taotluse kohta on 200 000 eurot. Projektitoetuse suurus ei tohi koos jooksva majandusaasta ja taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud kahe majandusaasta jooksul eraldatud vähese tähtsusega abiga ületada 200 000 eurot, kui projektitoetuse saaja on varem saanud vähese tähtsusega abi ja kui antav toetus on käsitletav vähese tähtsusega abina.
- (12) Projektitoetuse andmisel võetakse arvesse komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8), artiklis 5 sätestatud erinevateks eesmärkideks antava vähese tähtsusega abi kumuleerimisreeglid.
- (13) Vähese tähtsusega abi suuruse arvestamisel loetakse üheks ettevõtjaks sellised ettevõtjad, kes on omavahel seotud komisjoni määruse (EL) 1407/2013 artikli 2 lõike 2 kohaselt.
- (14) Toetatava tegevuse eest saadud tuludest laekuv summa arvestatakse projektitoetuse taotleja omafinantseeringuna, mis märgitakse projektitaotluse eelarvesse. Väljamakstava projektitoetuse summast arvestatakse maha nimetatud tuludest laekunud summa, mis ületab omafinantseeringu.

§ 35. Projektitoetuse taotleja mitterahaline omafinantseering

- (1) Mittetulundusühingust või sihtasutusest projektitoetuse taotleja omafinantseeringu osaks võib Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 61 lõike 3 alusel olla mitterahaline omafinantseering. Mitterahaline omafinantseering on tegevuse elluviimiseks või investeeringu tegemiseks vajalik projektitoetuse taotleja tehtud vabatahtlik tasustamata töö.
- (2) Mitterahaline omafinantseering võib moodustada kuni üheksa protsenti mitterahalise omafinantseeringuga seotud toetatava tegevuse või investeeringu abikõlblikest kuludest.
- (3) Vabatahtliku tasustamata töö tegemise korral on vabatahtliku tasustamata töö tegija tunnitasu määr kuni neli eurot ning masinat, seadet või mootorsõidukit kasutades kuni kaheksa eurot.

2. jagu

Projektitoetuse taotlemine ja projektitaotluse menetlemine

§ 36. Projektitaotluse esitamine ja taotluse esitamise tähtaeg

- (1) Projektitoetuse saamiseks esitab projektitoetuse taotleja selleks ettenähtud tähtajal PRIAle kohaliku tegevusgrupi kaudu elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu avalduse ja selles esitatud andmeid tõendavad dokumendid (edaspidi koos *projektitaotlus*).

(2) PRIA teatab taotluse esitamise tähtaja ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja PRIA veebilehel.

§ 37. Nõuded projektitaotluse osaks olevale avaldusele ja esitatavatele dokumentidele

(1) Avalduses esitatakse projektitoetuse taotleja ja taotluse kohta järgmised andmed:

- 1) taotleja nimi, registrikood, taotleja esindaja nimi ja kontaktandmed;
- 2) teave riigihanke seaduse kohaldumise kohta;
- 3) strateegia meede, mille raames projektitoetust taotletakse;
- 4) teave Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 artiklis 5 nimetatud prioriteedile vastava peamise ja kaasneva sihtvaldkonna kohta, mille eesmärkide saavutamisele toetatav tegevus või investeering enim kaasa aitab;
- 5) projektitaotluse menetlemise ajaks määratud kontaktisiku nimi ja kontaktandmed.

(2) Avalduses esitatakse toetatava tegevuse või investeeringu kohta järgmised andmed:

- 1) kavandatava investeeringuobjekti või toetatava tegevuse nimetus;
- 2) toetatava tegevuse elluviimise või investeeringu tegemise asukoht;
- 3) selle katastriüksuse katastritunnus, millel toetatav ehitise paikneb või millele kavandatakse ehitise ehitada;
- 4) toetatava tegevuse elluviimise või investeeringu tegemise tähtaeg, sealhulgas ehitise puhul kavandatav kasutusloa saamise tähtaeg;
- 5) toetatav tegevus või investeering kululiikide kaupa, sealhulgas omanikujärelevalve ja muinsuskaitse järelevalve kulud, tähistamiseks vajalikud sümbolid ja võrdlushindade kataloogi kood, kui taotletakse toetust asjale või teenusele, mis on kantud Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 99 lõikes 6 nimetatud võrdlushindade kataloogi;
- 6) toetatava tegevuse või investeeringu käibemaksuta maksumus, käibemaksu summa, mitterahalise sissemakse arvestuslik maksumus ja toetatava tegevuse või investeeringu abikõlblik maksumus ning toetava tegevuse ja investeeringu maksumus kokku;
- 7) andmed taotletava projektitoetuse määra ja suuruse kohta;
- 8) teave, kas kavandatav investeeringuobjekt ostetakse liisingulepingu alusel;
- 9) kavandatav toetatava tegevuse elluviimise tuludest laekuv summa;
- 10) toetatava tegevuse või investeeringu eesmärkide kirjeldus;
- 11) andmete loetelu toetatava tegevuse ja investeeringuga sisuliselt seonduvate tegevuste ning varem saadud toetuste ja rahastuste kohta.

(3) Avalduses esitatakse riigisisese või piiriülese koostööprojekti, sealhulgas piiriülese koostööprojekti ettevalmistava projekti kohta järgmised andmed:

- 1) koostööprojekti nimetus;
- 2) koostööprojekti kavandatava tegevuse kirjeldus;
- 3) koostööprojekti kogumaksumus kokku;
- 4) koostööprojekti koordineeriva kohaliku tegevusgrupi nimi;
- 5) koostöökokkuleppe või ühiste kavatsuste kokkuleppe sõlmimise kuupäev;
- 6) koostööprojekti partneri nimi, tema esindaja nimi ja kontaktandmed;
- 7) koostööprojekti partneri eelarve.

(4) Projektitoetuse taotleja esitab PRIA-le koos avaldusega järgmised dokumendid:

- 1) toetatava tegevuse ja kavandatava investeeringu eeldatava maksumuse arvestus kululiikide kaupa, välja arvatud juhul, kui projektitaotluse esitab ühisprojekti taotleja, kelle eelarve on esitatud tegevuskavas;

- 2) ehitusteatise- või ehitusloakohustusliku hoone ehitustegevuse puhul kavandatava ehitise maksumuse eelarve vastavalt § 19 lõike 9 nõudele, mis esitatakse Microsoft Exceli tarkvaraga töödeldavas vormingus ning mis on avaldatud PRIA veebilehel;
- 3) ehitise puhul, mille ehitamiseks taotletakse toetust alates 30 000 eurost, väljavõte põhiprojekti joonistest koos põhiprojekti seletuskirjaga juhul, kui ehitusprojekt on nõutav ehitusseadustikus sätestatud tingimustel ja korras ning kui ei taotleta toetust ehitusprojekti koostamiseks;
- 4) ehitise puhul, mille ehitamiseks taotletakse toetust alla 30 000 euro, väljavõte eelprojekti joonistest koos eelprojekti seletuskirjaga juhul, kui ehitusprojekt on nõutav ehitusseadustikus sätestatud tingimustel ja korras ning kui ei taotleta toetust ehitusprojekti koostamiseks;
- 5) äriühingu puhul taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta kinnitatud majandusaasta aruande või kontserni puhul taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta kinnitatud majandusaasta konsolideeritud aruande ärakiri, kui nimetatud aruanded ei ole kättesaadavad äriregistrist;
- 6) seltsingu puhul seltsingulepingu ärakiri ja seltsinglaste nimekiri;
- 7) ärakiri § 28 lõike 4 nõuetele vastavast tegevuskavast, kui toetatav tegevus vastab § 28 lõike 3 punktile 2;
- 8) projektijuhi elulookirjeldus, kui taotletakse toetust projektijuhtimise kulude kohta;
- 9) ärakiri kohaliku tegevusgrupi üldkoosoleku otsusest kohaliku tegevusgrupi projektitaotluse või § 28 lõike 2 punktis 3 nimetatud tegevuse heakskiitmise kohta;
- 10) ühiste kavatsuste kokkuleppe ärakiri, kui taotletakse toetust kohaliku tegevusgrupi piirülese koostööprojekti ettevalmistamiseks;
- 11) ärakiri dokumendist, mis tõendab, et kavandatav ehitis, mida ehitatakse või kuhu inventar või seade paigaldatakse, või mootorsõiduk, kuhu seade paigaldatakse, kuulub taotleja omandisse või on antud taotlejale õiguslikul alusel kasutamiseks vähemalt viieks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest.

(5) Projektitaotluse esitab kohalik tegevusgrupp PRIA-le hiljemalt 30. juuniks 2022.

§ 38. Projektitaotluse vastuvõtmine ning projektitoetuse taotleja, projektitaotluse ja toetatava tegevuse nõuetele vastavuse kontrollimine kohalikus tegevusgrupis

(1) Kohalik tegevusgrupp kontrollib projektitaotluse vastuvõtmisel nõutavate dokumentide olemasolu ja taotluse tähtaegset esitamist.

(2) Kohalik tegevusgrupp kontrollib projektitoetuse taotleja, projektitaotluse ja toetatava tegevuse vastavust strateegias ja rakenduskavas, sealhulgas strateegia meetmes esitatud nõuetele.

(3) Kui koos projektitaotlusega ei ole esitatud kõiki nõutavaid dokumente või kui esitatud dokumendis puuduvad projektitaotluse hindamiseks vajalikud andmed, nõuab kohalik tegevusgrupp projektitoetuse taotlejalt vajalike andmete ja dokumentide esitamist.

§ 39. Projektitaotluse hindamine kohalikus tegevusgrupis

(1) Projektitaotlusi hindab § 21 lõike 4 punktis 6 nimetatud töörühm § 21 lõike 4 punktis 3 nimetatud hindamiskriteeriumite alusel.

(2) Kohaliku tegevusgrupi töörühm hindab projektitaotluses esitatud toetatava tegevuse vastavust strateegiale ja rakenduskavale.

(3) Strateegias ja rakenduskavas esitatud nõuetele vastavaid projektitaotlusi hindab töörühm § 2 lõikes 3 nimetatud määruse §-des 7 ja 8 sätestatud nõuetele vastavas strateegias ja rakenduskavas esitatud hindamiskriteeriumite alusel ning teeb strateegia meetme eelarve piires Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 70 lõike 6 punktide 5 ja 6 kohaselt PRIAle põhjendatud ettepaneku projektitaotluste paremusjärjestusse seadmise kohta ning iga projektitaotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise ja projektitaotluse rahastamise suuruse kohta.

(4) Kohalik tegevusgrupp võib jätta projektitaotluse hindamata, kui projektitaotlus ei vasta strateegias või rakenduskavas esitatud nõuetele või kui projektitoetuse taotleja ei ole esitanud § 37 lõigete 1–4 alusel nõutavaid andmeid või dokumente määratud tähtaja jooksul. Kohalik tegevusgrupp edastab hindamata jäetud projektitaotluse PRIAle koos märkusega hindamata jätmise kohta.

(5) Kohaliku tegevusgrupi töörühm jätab hindamata projektitaotluse, mille on esitanud kohalik tegevusgrupp.

(6) Kohalik tegevusgrupp edastab hinnatud projektitaotluse PRIAle koos lõikes 3 nimetatud ettepanekuga ja § 21 lõike 4 punktis 9 nimetatud projektitaotluste hindamise protokolliga.

§ 40. Projektitoetuse taotleja ja projektitaotluse nõuetele vastavuse kontrollimine PRIAs

(1) PRIA kontrollib vastuvõetud projektitaotluse nõuetele vastavust ja selles esitatud andmete õigsust ning projektitoetuse taotleja ja toetatava tegevuse vastavust Euroopa Liidu õigusaktides, Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduses, arengukavas ja määruses sätestatud nõuetele.

(2) PRIA kontrollib ainult nende projektitoetuse taotlejate nõuetele vastavust, kelle projektitaotlused kuuluvad paremusjärjestuse kohaselt projektitoetusteks ettenähtud eelarveliste vahendite piires täielikule või osalisele rahuldamisele, ja ainult nende taotlejate projektitaotluste nõuetele vastavust.

§ 41. Projektitaotluse rahuldamine ja rahuldamata jätmine

(1) PRIA rahuldab kõik nõuetele vastavad projektitaotlused Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 79 lõike 1 punkti 3 alusel.

(2) Projektitaotlus on nõuetele vastav, kui projektitoetuse taotleja, projektitaotlus ja toetatav tegevus vastavad Euroopa Liidu õigusaktides, Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduses, arengukavas, määruses, strateegias ja rakenduskavas sätestatud nõuetele.

(3) Kui projektitaotluse täies ulatuses rahuldamine ei ole põhjendatud, võib PRIA teha projektitaotluse osalise rahuldamise otsuse, vähendades projektitoetuse summat Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 79 lõike 6 alusel mitteabikõlblike kulude võrra.

(4) Kui projektitoetuse taotleja ja projektitaotluse nõuetele vastavuse kontrollimise käigus tehakse kindlaks, et projektitoetuse taotleja, projektitaotlus või toetatav tegevus ei vasta toetuse saamiseks esitatud nõuetele, teeb PRIA Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 79 lõike 4 alusel projektitaotluse rahuldamata jätmise otsuse.

(5) PRIA teeb projektitaotluse osalise või täieliku rahuldamise otsuse või projektitaotluse rahuldamata jätmise otsuse 60 tööpäeva jooksul arvates päevast, mil kohalik tegevusgrupp esitas PRIAle § 39 lõikes 3 nimetatud projektitaotluste paremusjärjestuse ettepaneku. Vajaduse korral võib PRIA otsuse tegemise tähtaega pikendada kuni 90 tööpäevani.

3. jagu

Projektitoetuse saaja kohustused ning projektitoetuse maksmise tingimused ja kord

§ 42. Projektitoetuse saaja kohustused

(1) Projektitoetuse saaja viib ellu toetatava tegevuse või teeb investeeringu ja esitab PRIAle elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu selle tegevuse elluviimist või investeeringu tegemist tõendavad dokumendid kuni neljas osas ühe projektitaotluse kohta kahe aasta jooksul arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest, kuid hiljemalt 31. detsembril 2022.

(2) Projektitoetuse saaja viib ellu § 28 lõike 3 punktis 2 nimetatud ühisprojektis kavandatud tegevuse või teeb investeeringu ja esitab PRIAle elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu selle tegevuse elluviimist või investeeringu tegemist tõendavad dokumendid kalendriaastas kuni neljas osas ühe taotluse kohta kuni nelja aasta jooksul arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest, kuid hiljemalt 31. detsembril 2022.

(3) Projektitoetuse saaja viib ellu § 29 lõikes 1 nimetatud koostööprojektis kavandatud tegevuse või teeb investeeringu ja esitab PRIAle elektrooniliselt PRIA e-keskkonna kaudu selle tegevuse elluviimist või investeeringu tegemist tõendavad dokumendid kalendriaastas kuni neljas osas ühe taotluse kohta kuni kolme aasta jooksul arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest, kuid hiljemalt 31. detsembril 2022.

(4) Kui investeeringuobjekt ostetakse liisingulepingu alusel, viib projektitoetuse saaja tegevuse ellu ja esitab selle tegemist tõendavad dokumendid kalendriaastas kuni neljas osas ühe taotluse kohta kuni viie aasta jooksul arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest, kuid hiljemalt 30. juunil 2023.

(5) Projektitoetuse saaja suhtes ei ole algatatud likvideerimismenetlust ega kohtuotsusega välja kuulutatud pankrotti.

(6) Projektitoetuse saajal ei tohi olla riikliku maksu võlga või tema riikliku maksu võla tasumine on ajatatud ja maksuvõla tasumise ajatamise korral on maksuvõlg, mille tasumise tähtaeg on möödunud, tasutud ettenähtud summas.

(7) Projektitoetuse saaja on kohustatud:

1) võtma projektitoetuse abil tehtud investeeringu sihtotstarbeliselt kasutusse kahe aasta jooksul, välja arvatud juhul, kui strateegia või § 7 lõike 3 punkti 5 kohaselt on ette nähtud pikem tähtaeg, kuid hiljemalt 30. juuniks 2023. aastal;

2) säilitama ja kasutama sihipäraselt projektitoetuse eest ostetud investeeringuobjekti vähemalt viie aasta jooksul arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest;

3) täitma vabatahtliku tasustamata töö tegemise tõendamiseks töö tegija ja projektitoetuse taotleja poolt allkirjastatud päevikut, milles kajastatakse töö kirjeldus, tehtud töö maht, töö tegemise aeg, tehtava töö ühiku hind, töö tegijad, töö tegemiseks kulunud aeg ja vajaduse korral andmed vabatahtliku tasustamata töö tegemisel kasutatud masina, seadme või mootorsõiduki kohta;

- 4) eristama selgelt oma raamatupidamises projektitoetuse kasutamise seotud kulud ning neid kajastavad kulu- ja maksedokumentid muudest kulu- ja maksedokumentidest;
- 5) võimaldama teostada projektitoetuse sihipärase ja tähtaegse kasutamise üle järelevalvet ja teha muid toetuse saamisega seotud kontrole ning osutama selleks igakülgset abi, sealhulgas võimaldama viibida projektitoetuse saaja kinnisasjal, ehitises ja ruumis ning läbi vaadata dokumente ja toetuse abil ostetud vara kohapeal;
- 6) teavitama PRIAt viivitamata kirjalikult käibemaksukohustuslaseks registreerimisest käibemaksuseaduse § 20 alusel kuni viie aasta jooksul arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest, kui projektitoetuse saaja on saanud toetust käibemaksu kohta;
- 7) esitama projektitoetuse kasutamise seotud seireks vajalikku teavet kohaliku tegevusgrupi või PRIA nõudmisel;
- 8) vastama Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 III jaotise I peatükis ja strateegia meetmes nimetatud nõuetele ning riigiabi reeglitest tulenevatele nõuetele;
- 9) omama ehitise kohta ehitusluba või ehitusteatist, kui see on nõutav ehitusseadustiku kohaselt.

(8) PRIA koostab lõike 7 punktis 3 nimetatud päeviku vormi ja avaldab selle oma veebilehel.

§ 43. Projektitoetuse tegevuse elluviimist ja investeringu tegemist tõendavate dokumentide esitamine

(1) Projektitoetuse väljamaksmiseks esitab projektitoetuse saaja pärast tegevuse elluviimist või investeringu täielikku või osadena tegemist ja selle eest täielikult või osaliselt tasumist PRIA-le kohaliku tegevusgrupi kaudu elektrooniliselt PRIA e-keskkonna kaudu maksetaotluse, välja arvatud § 45 lõikes 2 nimetatud juhul, koos § 22 lõike 1 punktides 1–11 ja sama paragrahvi lõikes 2 nimetatud dokumentide ära kirjadega ning järgmiste dokumentide ära kirjad:

- 1) maksekorraldus või selle väljatrükk või § 22 lõike 1 punktides 2, 5 ja 10 nimetatud arvelduskonto väljavõte;
- 2) kasutatud masina või seadme ostmise või liisimise korral masina või seadme müüja või liisinguandja kinnituskiri selle kohta, et masin või seade vastab § 30 lõike 4 punktis 1 sätestatud nõudele;
- 3) mittetulundusühingust või sihtasutusest projektitoetuse saaja puhul vabatahtliku tasustamata töö tegemise kohta § 42 lõike 7 punktis 3 nimetatud päevik;
- 4) koolituse, seminari, teabepäeva või muu samalaadse ürituse puhul, mis on ellu viidud teadmussiirde projekti raames, päevakava ja osavõtjate nimekiri, millele märgitakse lisaks § 22 lõike 1 punktis 8 nimetatud andmete juriidilise isiku registrikood ja tema põhitegevusala, kui üritus on käsitatav vähese tähtsusega abina;
- 5) ettevõtja, mittetulundusühingu või sihtasutuse puhul kasutatud masina või seadme ostmise ja liisimise korral hinnapakkumus, millel kajastub uue samalaadse masina või seadme hind;
- 6) paragrahvi 37 lõike 4 punkti 1 kohaselt esitatud toetatava tegevuse või kavandatava investeringu eeldatava maksumuse arvestuse iga kululiigi kohta saadud hinnapakkumus, mis vastab §-s 33 sätestatud nõuetele;
- 7) ehitusteatise- või ehitusloakohustusliku hoone ehitustegevuse puhul Microsoft Exceli tarkvaraga töödeldavas vormingus ehitustegevuse kulude andmed, mis peavad sisaldama teavet hoone nimetuse, ehitisregistri koodi, katastritunnuse, üldkulude, ettevalmistuskulude, välisrajatiste kulude, aluse- ja vundamendikulude, kandetarindite kulude, fassaadielementide kulude, katusekulude, ruumitarindite kulude, pinnakatete kulude, sisustuse kulude, inventari kulude, seadmete kulude, tehnosüsteemide kulude, ehitusplatsi korralduskulude ning ehitusplatsi üldkulude kohta.

(2) Maksetaotluses esitab projektitoetuse saaja elluviidud tegevuse või tehtud investeeringu kohta järgmised andmed:

- 1) projektitoetuse saaja nimi, registrikood ja selle projektitaotluse viitenumber, mille kohta maksetaotlus esitatakse;
- 2) teave elluviidud tegevuse või tehtud investeeringu summa ja teave toetatava tegevuse osalise või täieliku tegemise kohta;
- 3) teave teenuse osutajale, töö pakkujale või kauba müüjale vähemalt omafinantseeringuga võrdse summa tasumise kohta, kui taotletakse § 45 lõike 1 kohaselt projektitoetuse väljamaksmist enne kulutuste tegemist;
- 4) teave lõikes 1 nimetatud tegevuse elluviimist või investeeringu tegemist tõendavate dokumentide kohta, mis sisaldab dokumendi numbrit ja dokumendi esitamise kuupäeva, elluviidud tegevuse või tehtud investeeringu käibemaksuga ja käibemaksuta maksumust, teenuse osutaja, töö pakkuja või kauba müüja nime ja registrikoodi ning arve tasumise kuupäeva;
- 5) teave korraldatud riigihanke kohta;
- 6) teave selle kohta, kas toetatav tegevus on ellu viidud väljaspool Eestit;
- 7) teave §-s 32 nimetatud kaudsete abikõlblike kulude hüvitamise kohta;
- 8) põhjendus tehtud investeeringu või elluviidud tegevuse kogumaksumuse muutumise kohta;
- 9) andmed toetatava tegevuse elluviimisest saadud tulu kohta;
- 10) kirjeldus elluviidud tegevuse või tehtud investeeringu strateegia eesmärkidele vastavuse kohta;
- 11) seireandmed.

(3) Liisinguandja on krediidasutuste seaduse alusel ja korras tegutsev krediidasutus või tema konsolideerimisgruppi kuuluv finantseerimisasutus.

(4) Paragrahvi 22 lõigetes 1 ja 2 nimetatud arve-saatelehel või arvel näidatud tehingu sisu peab vastama arve väljastanud isiku hinnapakumusele või toetatava tegevuse eeldatava maksumuse arvestusele.

(5) PRIA koostab maksetaotluse ja ehitustegevuse kulude kajastamise vormid ning avaldab need oma veebilehel.

§ 44. Projektitoetuse maksmine ja projektitoetuse maksmisest keeldumine

(1) Projektitoetus makstakse välja üksnes abikõlblike kulude hüvitamiseks ja üksnes siis, kui projektitoetuse saaja on tegevused nõuetekohaselt ellu viinud.

(2) PRIA teeb projektitoetuse saaja esitatud maksetaotluse alusel projektitoetuse maksmise otsuse sellise aja jooksul, et toetusraha oleks võimalik kanda projektitoetuse saaja arvelduskontole kolme kuu jooksul arvates §-s 43 nimetatud nõuetekohaste dokumentide saamisest.

(3) PRIA teeb projektitoetuse maksmisest keeldumise otsuse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 81 lõikes 3 sätestatud juhtudel 25 tööpäeva jooksul arvates projektitoetuse maksmisest keeldumise aluseks olevast asjaolust teadasaamisest.

(4) Projektitoetuse maksmisest keeldumise otsuse korral tunnistab PRIA projektitaotluse rahuldamise otsuse täielikult või osaliselt kehtetuks.

§ 45. Projektitoetuse väljamaksmine enne kulutuste tegemist

(1) Projektitoetuse võib Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 82 lõike 1 punkti 2 kohaselt riigieelarvelistest vahenditest maksta välja pärast projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemist enne töö, teenuse või vara soetamise eest tasumist tagatist nõudmata, kui töö või teenus on lõpetatud või vara on üle antud ning projektitoetuse saaja on selle vastu võtnud ja selle eest tasunud vähemalt omafinantseeringuga võrdse summa ning kui projektitoetuse saaja on piisavalt usaldusväärne. Nimetatud rahastamisviisi ei kohaldata liisingulepingu alusel ostetava vara puhul.

(2) Lõike 1 kohaselt projektitoetuse väljamaksmist sooviv projektitoetuse saaja esitab pärast investeringu täielikku või osadena tegemist PRIA-le kohaliku tegevusgrupi kaudu elektrooniliselt PRIA e-keskkonna kaudu § 43 lõikes 2 nimetatud maksetaotluse koos § 43 lõikes 1 nimetatud dokumentidega.

(3) PRIA teeb projektitoetuse maksmise otsuse sellise aja jooksul, et nimetatud otsuse alusel makstav raha oleks võimalik kanda projektitoetuse saaja arvelduskontole kolme kuu jooksul arvates §-s 43 nimetatud nõuetekohaste dokumentide saamisest, arvestades seejuures projektitoetuse saaja usaldusväärset.

(4) Elluviidud tegevuse või tehtud investeringu abikõlblike kulude eest on tasutud ning selle kohta on PRIA-le esitatud § 43 lõikes 2 nimetatud maksetaotlus koos § 43 lõike 1 punktis 1 nimetatud dokumentidega seitsme tööpäeva jooksul arvates projektitoetuse maksmise otsuse alusel makstud raha laekumisest.

(5) PRIA teeb projektitoetuse maksmise otsuse 25 tööpäeva jooksul arvates §-s 43 nimetatud nõuetekohaste dokumentide saamisest.

§ 46. Dokumentide säilitamine

Määruse alusel esitatud dokumente projektitoetuse taotlejale ei tagastata. Nimetatud dokumente säilitatakse PRIAs kuni 2032. aasta 31. detsembrini.

5. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 47. Rakendussätted

(1) Kohaliku tegevusgrupi toetuse taotluse esitamise aastal teeb PRIA rakenduskava heakskiitmise või heaks kiitmata jätmise otsuse 60 tööpäeva jooksul arvates kohaliku tegevusgrupi toetuse taotluse rahuldamise otsuse tegemisest.

(2) Põllumajandusministri 21. septembri 2012. a määruse nr 75 „Kohaliku tegevusgrupiga halduslepingu sõlmimise taotlemise ja taotluse menetlemise kord, nõuded kohaliku tegevusgrupi kohta ning Leader-meetme raames antava kohaliku tegevusgrupi toetuse ja projektitoetuse saamise nõuded, toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord“ alusel antud kohaliku tegevusgrupi toetuse ning § 2 lõikes 3 nimetatud määruse alusel antud toetuse raames liisingulepingu alusel ostetud mootorsõiduki liisingumaksud on abikõlblikud vastavalt § 16 lõike 2 punktile 6 ja § 17 punktile 13.

(3) Kohalik tegevusgrupp võib alustada § 21 lõikes 4 nimetatud tegevuste elluviimist enne § 13 lõikes 1 nimetatud strateegia heakskiitmist ja § 20 lõikes 3 nimetatud otsuse tegemist.

(4) 2017. aastal esitab kohalik tegevusgrupp esimese § 21 lõike 4 punktis 15 nimetatud seirearuande Maaeluministeeriumile 2015. ja 2016. aasta kohta.

(allkirjastatud digitaalselt)

Urmas Kruuse

Minister

(allkirjastatud digitaalselt)

Ants Noot

Kantsler

Lisa: Strateegia hindamiskriteeriumid